

Årsrapport 2019

TALL

SOM FORTELLER

PLANER OG MELDINGER / PLANS AND REPORTS

2020 / 2

Dette er SSB

Statistisk sentralbyrå (SSB) ble grunnlagt i 1876 og er et statlig forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet der virksomheten er regulert av statistikkloven. SSB er en faglig uavhengig institusjon som er den sentrale myndigheten for å utvikle, utarbeide og formidle offisiell statistikk i Norge. SSB har også omfattende forsknings- og analysevirksomhet. Gjennom EØS-avtalen er SSB en integrert del av det europeiske statistikk-systemet.

Statistikk-
publiseringer
i 2019

812

www.

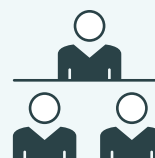
Aktive
statistikker

307

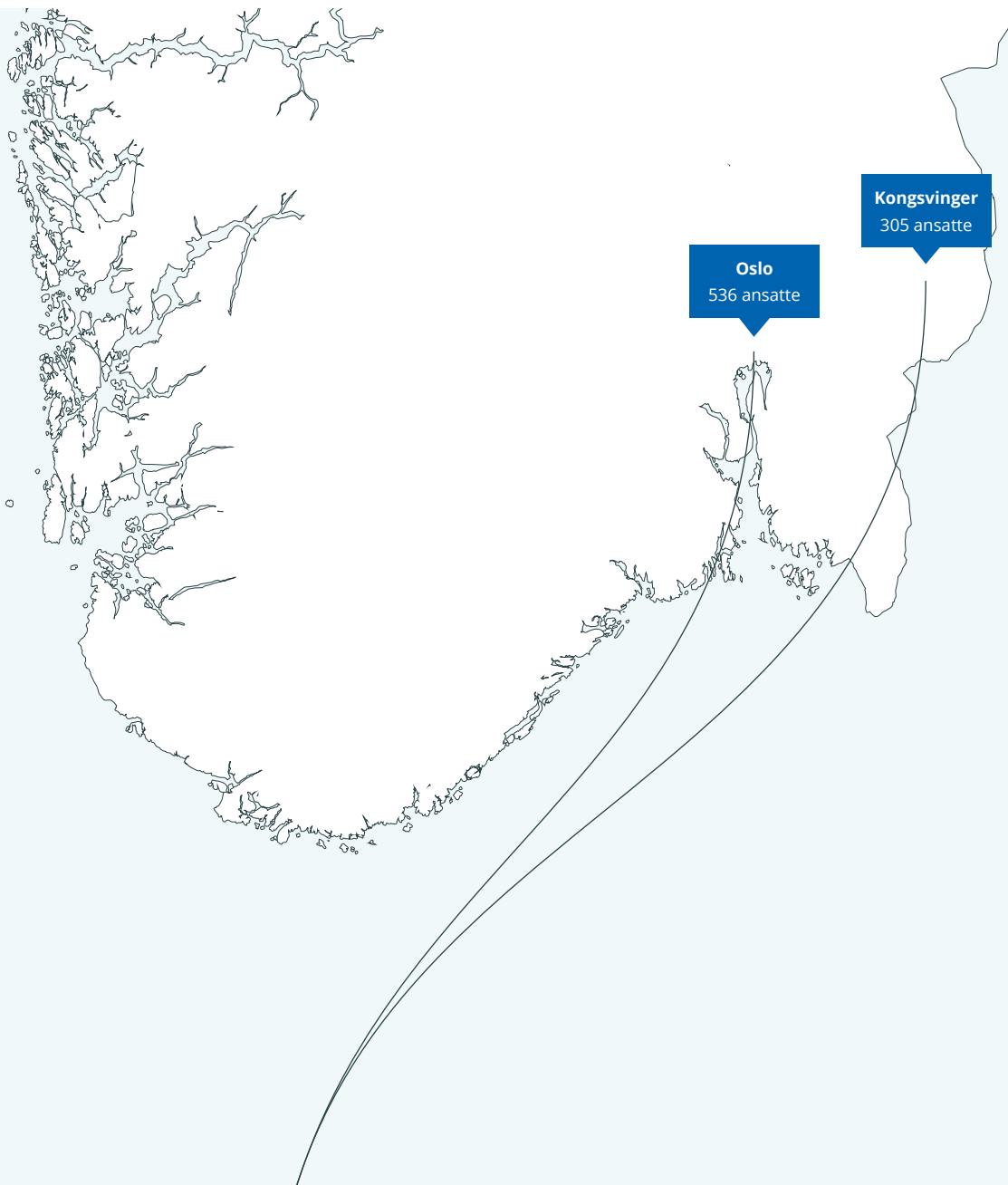
Andel kvinner
i SSB

49 %

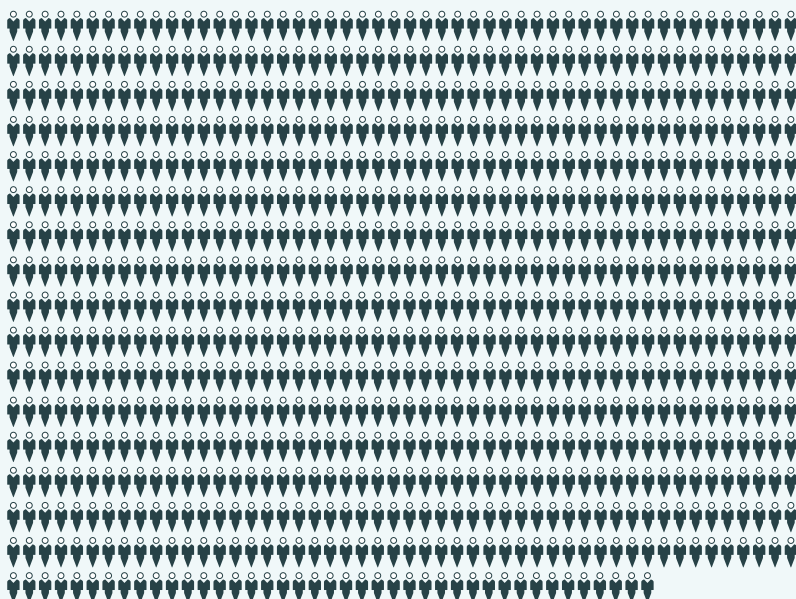

Andel kvinner
i ledelsen i SSB

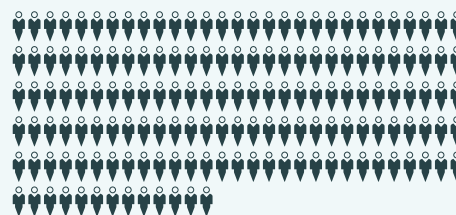
45 %

841 Antall ansatte i SSB

158 Antall intervjuere

74 Antall ansatte i bistillinger

I serien Planer og meldinger publiseres dokumenter med et institusjonelt preg og notater med en viss offisiell karakter.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 15. mai 2020

Trykk: Statistisk sentralbyrå.

Forord

Årsrapporten inneholder oversikt over Statistisk sentralbyrås (SSBs) resultater for 2019, i tråd med kravene i tildelingsbrevet og SSBs strategi for 2017-2020.

Statistisk sentralbyrå, 28. februar 2020

Geir Axelsen
administrerende direktør

Innhold

Forord	5
1. Leders beretning	9
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	10
2.1. Hovedtall	12
3. Årets aktiviteter og resultater	15
3.1. Samlet vurdering av måloppnåelse og resultater	15
3.2. Mål og prioriterte tiltak for 2019	16
3.3. Resultatkrav	21
3.4. Status for gjennomføring av SSBs strategi 2017-2020	24
4. Styring og kontroll i virksomheten	30
4.1. Systematisk arbeid for forbedring og effektivisering	30
4.2. Bemanning og personalforvaltning	31
4.3. Internkontroll og risikostyring	33
4.4. Sikkerhet og beredskap	34
4.5. Evalueringer og brukerundersøkelser	34
4.6. Motvirke arbeidslivskriminalitet	35
4.7. Innføring av personvernforordningen.....	35
5. Vurdering av framtidssutsikter	37
6. Årsregnskap	41
6.1. Ledelseskommentar	41
6.2. Årsregnskap	43

1. Leders beretning

SSBs viktigste oppgave er å utvikle, produsere og kvalitetssikre relevant statistikk, analyser og forskning, og resultatene i 2019 er i hovedsak i tråd med forventningene i tildelingsbrevet fra Finansdepartementet. Nær sagt all innrapportering til SSB for næringslivet gjøres nå elektronisk og gjennom Altinn, og oppgavebyrden for næringslivet har også i 2019 blitt lavere. Punktligheten er tydelig forbedret fra 2018. Resultatene for aktualitet er noe svakere enn forutsatt og vil bli fulgt nærmere opp i 2020.

Ny statistikklov ble vedtatt av Stortinget og deler av loven ble gjort gjeldende i 2019. SSB har i 2019 arbeidet med å forberede ny lov, samt med å implementere den. Det er særlig arbeidet med å utarbeide forslag til nasjonalt statistikkprogram som har stått sentralt. Med utgangspunkt i den nye statistikkloven har vi også startet arbeidet med å revidere SSBs overordnede mål og strategier.

Det er opprettet to nye organer på statistikkområdet i 2019 – Utvalget for offisiell statistikk og Rådet for Statistisk sentralbyrå – som erstatter henholdsvis Statistikkrådet og styret for SSB.

Arbeidet med forskningsdataportalen microdata.no ble videreført i 2019, blant annet ved å tilrettelegge for flere variabler. Portalen vant i 2019 datatilsynets pris «Innebygd personvern i praksis 2018». Arbeidet intensiveres i 2020 og framover, i arbeidet med etablering av microdata.no2, som delfinansieres gjennom Norges forskningsråds infrastrukturprogram.

Hovedrevisjon av nasjonalregnskapet er gjennomført og ny informasjon er innarbeidet. Dette har bidratt til at ubalansene i nasjonalregnskapet er blitt redusert.

Det pågår flere store utviklingsarbeider som skal effektivisere produksjonen av statistikk, forskning og analyser. En svært viktig forutsetning for videre utvikling ble fullført i 2019 gjennom å etablere byråets IT-plattform for utvikling og test. Plattformen tilbyr høy grad av selvbetjening og gir mulighet for høyere tempo i utviklingsarbeidet.

SSB har gjennom flere år gjennomført tiltak for å gjøre det enklere å finne relevante statistikker og navigere i dem. Vi legger ned mye arbeid i å nå flere brukere med relevante artikler som dekker kjente brukerbehov, blant annet innenfor sosial ulikhet, arbeidsmarked og indekser.

Foruten ovennevnte, har ulike fagmiljøer gjennom 2019 arbeidet med fornyelse og forbedring av sine ansvarsområder, herunder også innenfor administrasjon, kommunikasjon og IT.

Geir Axelsen
Administrerende direktør

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Beskrivelsene under baserer seg både på gjeldende statistikklov¹ og på ny statistikklov der denne er trådt i kraft.

Statistisk sentralbyrå (SSB) ble grunnlagt i 1876 og er et statlig forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet. SSBs virksomhet er regulert av statistikkloven, og SSB er uavhengig i statistikk- og forskningsfaglige spørsmål. Det innebærer blant annet at SSB har eneansvar for beslutninger om statistiske metoder, standarder og prosedyrer. 21. juni 2019 ble Prop. 72 LS (2018-2019) – Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om forordning om endring av statistikkforordningen – vedtatt av Stortinget. Pr 1. januar 2020 har § 6, ledd to og tre og § 19 trådt i kraft. Øvrige deler av loven forventes å tre i kraft 1. januar 2021.

SSBs virksomhet og samfunnsoppdrag

Kjerneoppgavene til SSB er beskrevet i statistikkloven. SSB er det sentrale organ for utarbeiding og spredning av offisiell statistikk, og skal kartlegge og prioritere behovet for offisiell statistikk, ha ansvar for å samordne offisiell statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer og ha hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid. SSB skal også legge til rette for utlevering av data og statistikk til forskning og offentlig planlegging.

I tillegg skal SSB levere forskning og analyser som skal støtte opp under statistikkproduksjonen, og som skal være til nytte for forvaltningen, Stortinget, partene i arbeidslivet, media og allmenheten forøvrig.

SSB deltar aktivt i det internasjonale statistiksamarbeidet. Samarbeidet har som mål å sikre sammenlignbar statistikk på tvers av landegrensene. Samarbeidet skjer gjennom det stadig mer omfattende EØS-samarbeidet og gjennom internasjonale organisasjoner som OECD, FN, IMF, ILO og UNESCO.

Gjennom utviklingssamarbeidet bidrar SSB til utvikling av gode nasjonale statistikkssystem og til bedre kapasitet for produksjon og bruk av offisiell statistikk i flere av Norges bistandsland.

Organisasjon og ledelse

SSB ble i 2019 ledet av et styre og administrerende direktør. Styret var oppnevnt av Finansdepartementet og hadde ansvar for å føre tilsyn med utviklingen i offisiell statistikk og med SSBs virksomhet. Styret behandlet og fastsatte SSBs budsjettforslag til Finansdepartementet, strategi og virksomhetsplan, og hadde ansvar for å påse at mål og resultatkrav ble fulgt opp og gjennomført innenfor rammene av tildelte ressurser. Styret hadde sitt siste møte 28. november 2019. Styret hadde i 2019 følgende sammensetning:

Styreleder: Morten Reymert
Nestleder: Jan Fredrik Qvigstad
Styremedlem: Ingrid Finboe Svendsen
Styremedlem: Jørgen Elmeskov
Styremedlem: Per Johan Lillestøl
Styremedlem: Anne-Sissel Skånvik
Ansattes representant: Hanne Marit Svensrud

¹ Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 nr. 54. Loven oppheves ved ny statistikk, lov av 21 juni 2019 nr. 32 som trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Vararepresentanter:

Tom Scharning

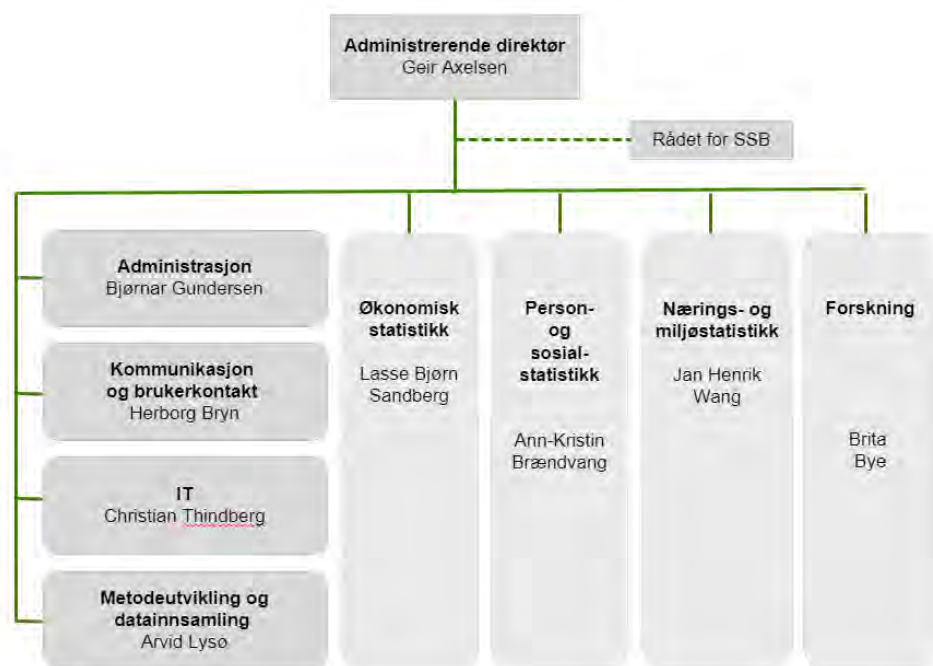
Gunvor Strømsheim

Ansattes representant: Bjørn Thorsdalen

SSB har åtte avdelinger, hvorav tre statistikkavdelinger, en forskningsavdeling, en kommunikasjonsavdeling og en administrasjonsavdeling. 1. januar 2019 ble avdeling for digitalisering og fellestjenester delt i avdeling for IT og avdeling for metodeutvikling og datainnsamling. Ny direktør for IT tiltrådte høsten 2018 og ny direktør for metodeutvikling og datainnsamling tiltrådte i februar 2019. Ved årsskiftet var stillingene som direktør for avdeling for nærings- og miljøstatistikk og som forskningsdirektør utlyst.

Seksjon for nasjonalregnskap ble i 2019 flyttet fra avdeling for nasjonalregnskap og næringsstatistikk, til avdeling for priser, finans- og utenriksstatistikk. Samtidig endret avdelingene navn til avdeling for nærings- og miljøstatistikk og avdeling for økonomisk statistikk.

Organisasjonskartet per 1.1.2020:

Ved utgangen av 2019 var det 841 ansatte i SSB, fordelt på henholdsvis 305 ansatte i Kongsvinger og 536 ansatte i Oslo. I tillegg har SSB 158 intervjuere og 74 personer er ansatt i forskjellige former for bistillinger. SSB har som regel tilknyttet en eller flere studenter som skriver masteroppgave og får veiledning av en av SSBs forskere.

2.1. Hovedtall

Tabell 2.1 viser SSBs resultater for 2019. Resultatkravene er satt av Finansdepartementet. Utdyping og vurdering av oppnådde resultater gis i kapittel 3 Årets aktiviteter og resultater.

Tabell 2.2 Utvalgte nøkkeltall om personal og regnskap viser utvalgte nøkkeltall om personal og regnskap. Utdyping og vurdering gis i kapittel 4, Styring og kontroll i virksomheten, og i kapittel 6 Årsregnskap.

Tabell 2.1 Hovedtall

	2017	2018	2019	Resultatkrav 2019
Aktualitet månedsstatistikker	3,6	3,6	3,7	< 3,5 uker
Aktualitet kvartalsstatistikker	8,1	8,0	7,6	< 7,7 uker
Aktualitet årsstatistikker	33,1	33,5	32,5	< 30 uker
Punktlighet	95	90	97	> 95 prosent
Publiseringer, andel varslet for sent	10	5	11	< 10 prosent
Svarprosent oppgavepliktige undersøkelser	96	96	96	> 94 prosent
Svarprosent frivillige undersøkelser	54	61	58	> 65 prosent
Oppgavebyrde næringsliv, antall årsverk	81	75	73	< 80 årsverk
Oppgavebyrde øvrig, antall årsverk	15	12	16	
Antall statistikkpubliseringer	861	814	812	
Antall aktive statistikker	331	315	307	
Antall nedlagte statistikker	16	21	10	
Antall nye statistikker	6	5	2	
Forskning, antall eksterne publiseringer	60	54	40	
Doktoravhandlinger (PhD)	8	2	2	
Nye rettsaker innlemmet i EØS-avtalens vedlegg XXI statistikk	9	12	9	
Vedtak om opplysningsplikt iht. statistikkloven	7	5	4	

Tabell 2.2 Utvalgte nøkkeltall om personal og regnskap

	2017	2018	2019
Antall ansatte ¹	853	848	841
Utførte årsverk ²	823	760	760
Utførte årsverk intervjuere ³	49,6	33	39
Andel ansatte i Kongsvinger i prosent av totalt antall ansatte	39,2	36,1	36,3
Sykefravær i prosent	4,6	4,5	4,7
Likestilling, andel kvinner i prosent	51	49	49
Likestilling, andel kvinner i ledelsen i prosent ⁴	50	47	45

Kapittel 1620 post 01 (Statsoppdraget) Tall i 1000 kr

Bevilgning, jf. Prop. 1 S	583 861	579 134	605 450
Bevilgning inkludert overføringer fra året før	596 569	600 197	629 459
Regnskapsførte utgifter fratrukket refusjoner	575 506	576 188	599 500
Beregnet overføring	21 063	24 009	29 959

Kapittel 1620 post 21 og 4620 post 02 (Markedsoppdraget) Tall i 1000 kr

Bevilgning, Merinntektsfullmakt, kap. 4620 post 02	205 553	247 215	253 100
Bevilgning inkludert overføringer fra året før.			
Merinntektsfullmakt, kap. 4620 post 02	268 740	275 764	263 031
Regnskapsførte utgifter fratrukket refusjoner	248 442	244 369	251 752
Inntektskrav	226 943	250 946	256 100
Regnskapsførte inntekter	235 194	229 482	234 590
Beregnet overføring	28 549	9 931	-10 231

Kapittel 1620 post 45 større utstyrsjøp og vedlikehold. Tall i 1000 kr

Bevilgning	64 300	19 600	20 000
Bevilgning inkludert overføring fra tidligere år	71 738	63 056	42 628
Regnskapsførte utgifter	28 282	40 428	32 434
Beregnet overføring	43 456	22 628	10 194

Andre økonomiske nøkkeltall

Lønnsandel av driftskostnader i prosent	75,2	73,4	72,9
Konsulentandel av driftskostnader i prosent	5	6,5	6,4
Kostnader lokaler som andel av driftskostnader i prosent	6,9	6,4	6,2
Sum eiendeler	145 255	140 481	113 337

¹ Tilsatte i "bistillinger", pensjonistavlønnede, studentengasjerte og intervjuere er ikke inkludert i tallene.

² Brudd i tidsserien fra 2018. I 2017 benyttet SSB lønnsprosent per. 31.12.2017 som utgangspunkt for beregning av årsverk. I 2018 er årsverk målt i ressursinnsats, hvor overtid og fravær forbundet med permisjoner og sykdom mer enn én dag er hensyntatt. Til sammenligning er årsverk målt i ressursinnsats for 2017 lik 774.

³ Brudd i tidsserien fra 2018. Antall årsverk for intervjuere til og med 2017, var beregnet på bakgrunn av på timeregistrering inkludert sykefravær. Fra og med 2018 er årsverk for intervjuere målt i ressursinnsats, inkludert overtid, unntatt fravær som skyldes permisjoner og sykdom. For 2017 var antall årsverk intervjuere beregnet til 49,6. Beregnet etter samme metode som for 2018, utgjør antall årsverk for intervjuere i 2017 44 årsverk. Det betyr at det har vært en nedgang i antall årsverk for intervjuere på 11 årsverk. Dette skyldes variasjoner i porteføljen.

⁴ Ledelsen består av administrerende direktør, avdelingsdirektører og seksjonsledere.

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1. Samlet vurdering av måloppnåelse og resultater

Den største enkeltsaken for SSB i 2019 var naturlig nok at regjeringen og deretter Stortinget behandlet og vedtok ny statistikklov. SSB har bistått Finansdepartementet med utkast til nødvendige forskriftsbestemmelser og har satt i gang arbeidet med tilpasninger som følge av ny lov. Forberedelser til det første nasjonale statistikkprogrammet har pågått gjennom hele 2019.

Vi er inne i siste del av gjeldende strategiperiode 2017-2020. Strategien inneholder seks strategiske tema som angir retningen for prioriteringer i perioden. For ytterligere detaljer om resultater knyttet til strategien jf. kapittel 3.4.

For temaet Samvirke med omverdenen har SSB oppnådd bedre samhandling med brukere, oppgavegivere, registereiere og andre samarbeidspartnere. For å bedre møte brukernes behov for mikrodata er det jobbet videre med å tilrettelegge flere variabler i forskningsdataportalen microdata.no. For temaet Tall om Næringsliv er arbeidet med å redusere ubalanser i nasjonalregnskapet trappet opp, noe som blant annet har ført til at lagerendringer og statistiske avvik som andel av BNP, er nedjustert. Det er også etablert flere nye statistikkprodukter innenfor næringsstatistikken.

SSBs ansatte brukes i stadig større grad som talspersoner i mediene. I 2019 ble SSB-ansatte sitert i riks- og regionmedier 995 ganger til sammen, vel 100 flere enn året før – og mer enn dobbelt så mange som i 2017. Samlet sett har SSB kommet langt i å realisere det strategiske temaet SSB-nyheter.

SSBs forskningsavdeling har levert modeller og analyser til forvaltningen, Stortinget, partene i arbeidslivet, media og allmenheten for øvrig. Det er publisert en rekke artikler i internasjonale fagtidsskrifter, selv om antallet var noe lavere enn i 2018. I samarbeid med avdeling for person- og sosialstatistikk er det utviklet ny statistikk over opptjent pensjonsformue som inkluderer de private pensjonsordningene.

SSB må fortsatt arbeide med å effektivisere virksomheten for å frigjøre midler til utvikling og modernisering av statistikkproduksjonen, og de økonomiske rammene stramme. Det pågår flere store utviklingsarbeider som skal effektivisere produksjonen av statistikk, forskning og analyser. De viktigste av disse er MOD-Sirius, som blant annet skal sørge for at statistikker som berøres av SIRIUS-prosjektet i skatteetaten skal produseres til avtalt tid og kvalitet på modernisert IT-plattform, og microdata.no2, som skal sørge for lettere og billigere deling og tilgjengeliggjøring av data. En svært viktig forutsetning for videre utvikling ble fullført i 2019 gjennom å etablere byråets IT-plattform for utvikling og test. Plattformen tilbyr høy grad av selvbetjening og gir raskere utviklingsprosesser.

Når det gjelder de strategiske temaene Kompetanse for framtiden og Tema og fortellinger, er det også gjennomført mange aktiviteter. Vi har økt omfanget av kurs gjennom Byråskolen som er SSBs interne kursvirksomhet og som langt på vei dekker kursbehov. I 2019 har SSB også hatt en betydelig satsning på gruppelederutvikling. Det er videre gjennomført analyser på en rekke områder

i 2019 som er publisert i rapporter og analyseartikler under portalen ssb-analyse.

I 2019 har SSB en merutgift på 10 mill. kroner på kapittel 1620 post 21 sett opp mot inntektene på kapittel 4620 post 02, også kalt markedsoppdraget. Utgiftene på markedsoppdraget skal finansieres av tilsvarende inntekter, men i 2019 var utgiftene høyere enn inntektene. Overføringer fra tidligere år er benyttet og det er utført arbeid som ble betalt i 2018. Vi har fortsatt enkelte langvarige kontrakter hvor pris hverken dekker siste års lønns- og prisutvikling eller økte pensjonsutgifter. SSB vil følge utviklingen nøye i 2020.

3.2. Mål og prioriterte tiltak for 2019

Ny statistikklov

SSBs virksomhet er hjemlet i statistikkloven, og 21. juni 2019 ble Prop. 72 LS (2018-2019) (statistikkloven) vedtatt av Stortinget. Lovens § 6 (2) og (3) ledd trådte i kraft 1. november 2019, og Utvalget for offisiell statistikk ble opprettet fra samme dato. Utvalget for offisiell statistikk er et organ for samordning og utvikling av offisiell statistikk. Utvalget ledes av SSB og består av representanter fra offentlige myndigheter som produserer statistikk og enkelte store registereiere.

SSB har i 2019 bistått Finansdepartementet med utkast til nødvendige forskriftsbestemmelser til ny statistikklov og har satt i gang arbeidet med tilpasninger som følge av ny lov. Dette gjelder blant annet etablering av retningslinjer for andres tilgang til opplysninger fra SSB for bruk til statistiske resultater og analyser. SSB har gjennom 2019 også forberedt arbeidet med det første nasjonale statistikkprogrammet. Programmet skal vedtas av regjeringen i løpet av 2020, slik at ny statistikklov kan tre i kraft i sin helhet fra 1. januar 2021.

Ny statistikklov gir nye krav og nye rammebetingelser for SSB. Med utgangspunkt i den nye loven satte SSB derfor i gang en mål- og strategiprosess høsten 2019. Arbeidet skal resultere i nye mål som bygger opp under samfunnsoppdraget, og strategier for å nå målene. Statistikkloven presiserer at SSB har et todelt samfunnsoppdrag. Parallelt med det øvrige strategiarbeidet har vi derfor arbeidet med en egen delstrategi som skal sette mål, rammer og retningslinjer for forskning i SSB. Denne strategien skal både støtte opp om overordnet strategi og Finansdepartementets retningslinjer for forskningsvirksomheten. Arbeidet med strategiene vil bli fullført i 2020.

Endringer i statistikkporteføljen

SSB skal regelmessig gå gjennom porteføljen av offisiell statistikk. Vi skal vurdere om statistikken bør styrkes på områder som er viktige og lite belyst, og eventuelt skaleres ned på andre områder, innenfor rammene som er satt for virksomheten. SSB gjør fortløpende forbedringer i løpende statistikker, og det skjer mye utvikling i allerede etablerte statistikker. Blant annet er det i 2019 gjennomført og tilrettelagt for mer omfattende analyser av strømmer og forløp på flere områder, som blant annet arbeidsmarked, utdanning og barnevern.

Som vist i Tabell 2.1, er antall aktive statistikker redusert fra 315 i 2018 til 307 i 2019. Antall statistikkpubliseringer er om lag uendret fra 814 til 812. Nedgangen i antall aktive statistikker henger blant annet sammen med at ni

tidligere enkeltstående strukturstatistikker ble slått sammen til én statistikk – Næringslivets økonomiske utvikling. Hensikten er å gi en mer samlet framstilling.

SSB har i 2019 arbeidet med forberedelser til en ny fullstendig landbruks-telling. Tellingene vil vise utvikling på mindre geografiske områder, og vil gi viktig informasjon om blant annet miljøpåvirkning. Resultatene vil bli publisert i 2021.

SSB har etablert flere nye statistikker for å møte brukerbehov. Blant annet gir Næringspolitiske virkemidler oversikt over tildelinger fra ulike deler av det offentlige virkemiddelapparatet for FoU og innovasjon i næringslivet. Det ble i 2017 opprettet en internasjonal arbeidsgruppe ledet av SSB under UNECE² hvor mandatet var å utvikle et rammeverk for utarbeiding av satellittregnskap for utdanning og jobbtrening. Dette resulterte i en håndbok "Satellite Account for education and training: compilation guide" (SAET 2019). Arbeidsgruppen koordinerte også testingen av anbefalingene i SAET blant land med ulike forutsetninger og datatilgang. Arbeidet resulterte i at SSB i 2019 etablerte et nytt satellittregnskap for utdanning som beskriver Norges utgifter knyttet til utdanning og opplæring. Ny statistikk i 2019 over miljøsubsidier og relaterte overføringer inngår i de offentlige virkemidlene for å bedre miljøet og minske miljøbelastningen av økonomisk aktivitet og er en del av miljøregnskapene. SSB har også gjennomført en pilotundersøkelse for nordmenns grensehandel på dagsreiser til utlandet i 2019. Statistikken Offentlige innkjøp ble slått sammen med og publiseres videre under statistikken Offentlig forvaltnings inntekter og utgifter. I tillegg er det flere utvidelser i statistikkbanken.

I 2019 ble den europeiske helseundersøkelsen gjennomført og flere nye etterspurte personundersøkelser blir planlagt. Ny arbeidskraftsundersøkelse (AKU), ny inntekts- og levekårsundersøkelse (EU-SILC), nye undersøkelser om tidsbruk og forbruk, samt undersøkelse om voksnes læring (PIAAC) er store undersøkelser som har krevd omfattende testing og planlegging og vil gjennomføres i 2020 og framover.

Formidling av statistikk og analyse

SSB hadde stort gjennomslag i mediene med statistikk og forskning i 2019, og SSBs ansatte brukes i stadig større grad som talspersoner i mediene. I 2019 ble SSBs ansatte sitert i 995 saker i riks- og regionmedier, vel 100 flere enn året før og mer enn dobbelt så mange som i 2017. I 2019 ble det opprettet et eget nyhetsstudio i SSBs lokaler på Kongsvinger. Denne tilretteleggingen for mediene har allerede ført til flere intervjuer i radio og TV. Det totale antallet nyhetssaker i norske medier har også økt det siste året og ligger på rundt 47 000.

Andelen av brukere som kanaliseres til ssb.no fra søkemotorer øker fortsatt, og stadig flere bruker ssb.no fra mobilen. Analyse av brukeratferd og tilbakemeldinger viser at brukerne benytter andre ord og uttrykk når de leter etter statistikk, enn det SSB selv bruker. SSB har derfor gjennom flere år gjennomført tiltak for å gjøre det enklere å finne de relevante statistikkene og navigere i dem. I 2019 inkluderer dette utvikling av brukergrensesnittet i statistikkbanken, en digital versjon av Dette er Norge, nye nettsider for historisk statistikk, nye faktsider som er tilrettelagt for utvalgte målgrupper, ytterligere

² United Nations Economic Commission for Europe

forbedringer på statistikksidene og klarspråkarbeid i utvalgte statistikker. Vi jobber også aktivt med å nå flere brukere med relevante artikler, primært ved å gjøre disse enkelt søkbare gjennom de største søkemotorene. I 2019 ble det skrevet og publisert flere artikler som dekker konkrete brukerbehov, for eksempel økonomisk ulikhet, sesongjustering og indekser.

SSB arbeider for å bli mer tilgjengelig for skolen. På ssb.no har vi laget en egen inngang for skoler med innhold fra ssb.no som kan være relevant å bruke i undervisningen. Lærere i videregående skole er hovedmålgruppe. Høsten 2019 besluttet SSB å delta i den europeiske statistikkonkurransen for elever, som er organisert av Eurostat. Selve konkurransen går av stabelen vinter og vår 2020, og målet er å gjøre flere lærere og elever kjent med nasjonal og europeisk offisiell statistikk.

Ssb.no hadde 15 prosent flere brukere i 2019 enn året før. Det var også en vekst i antall besøk på 13 prosent, mens antall sidevisninger gikk opp med sju prosent. Besøk fra søkemotorer lå i 2019 på 68,8 prosent mot 65 prosent i 2018, noe som tyder på at vi får ut potensialet som ligger i søkemotorene.

Det har vært en tydelig økning i antall nedlastinger i Statistikkbanken sammenlignet med 2018, og gjennomsnitt pr måned er nå i underkant av 400 000. SSB tilbyr API for egne spørringer mot alle Statistikkbankens tabeller. I mai 2019 kom det statistikk på bruken av API-et mot hele Statistikkbanken. Her er en jevn økning i løpet av året, og antall nedlastinger er nå på linje med Statistikkbanken. En stor andel av nedlastingene både i statistikkbanken generelt og i API gjelder de to største tabellene, som omhandler tall for utenrikshandel.

Forsknings- og analysevirksomheten i SSB

Den nye statistikkloven slår fast at «*Statistisk sentralbyrås samfunnsoppdrag ut over statistikk, skal være forskning og analyse rettet mot regjeringen og sentralforvaltningen, Stortinget og partene i arbeidslivet, og at byråets forskning og analyse formidles til allmennheten*». Finansdepartementet har gitt retningslinjer for forsknings- og analysevirksomheten som fastlegger kjerneoppgaver og rammer for SSBs forskning framover. Retningslinjene trer i kraft 1. januar 2020. SSB følger opp retningslinjene i ny virksomhetsstrategi, og i ny strategi for forsknings- og analysevirksomheten.

I 2019 nådde SSB ut med 52 eksterne publiseringer, en nedgang fra 54 i 2018. Publiseringene spenner fra norskspråklige fagartikler i tidsskrifter og bøker, til artikler i de aller fremste vitenskapelige tidsskriftene internasjonalt. 42 av publikasjonene var i internasjonale fagtidsskrift mot 45 i 2018, hvorav flere i det øverste nivået (Nivå 2). Publiseringsnivået i 2019 tilsvarer nivået på mellom 40 og 50 per år som det har ligget på siden 2008. Nedgang i antall publikasjoner de siste årene må ses i lys av at antall medarbeidere i forskningsavdelingen er redusert med over 20 prosent fra toppårene 2011 og 2012. Det tar tid før aksepterte artikler blir publisert i tidsskriftene, noe som kan ha ført til at enkelte artikler er telt med i flere år. SSB er fra 2019 en del av CRISTIN (Current research information system in Norway) der vi rapporterer oversikt over publiseringer og foredrag.

Forskningsavdelingen har publisert 17 rapporter, 27 Discussion Papers og 5 Working papers ved andre forskningsinstitusjoner, 4 artikler i SSB-analyse og ellers flere artikler på ssb.no, fire utgaver av Konjunkturtendensene, i tillegg til Økonomisk utsyn over 2018.

Vi hadde en rekke medieoppslag, media-opptredener og foredrag om forskningen i 2019. Konjunkturtendensene hadde om lag 2000 medieoppslag, og det var 2200 medieoppslag om annen forskning i 2019. Tallene er omtrentlige, men de gir likevel et rimelig godt bilde av omfanget. Aktiviteten har vært god og det er levert på en rekke eksterne og interne prosjekter. En av våre forskere ble tildelt ERC grant i 2019. Samtidig var tilslaget vårt på søknader i Norges forskningsråd lavere i 2019 enn tidligere år.

SSB har levert modeller og analyser til forvaltningen, Stortinget, partene i arbeidslivet og allmenheten for øvrig. SSB har levert på en rekke prosjekter for Norges forskningsråd. På oppdrag for sysselsettingsutvalget har vi levert analyser av utviklingen i sysselsettingsandelene og hvordan innvandring, utdanning og aldring bidrar til denne. SSB har også gjennomført analyser på den makroøkonomiske modellen KVARTS for sysselsettingsutvalget. SSB har arbeidet med beregninger av de samfunnsøkonomiske kostnadene ved klimapolitikken, på oppdrag fra det interdepartementale prosjektet Klimakur 2030. Disse to arbeidene blir ferdigstilt i 2020.

Forskningen i SSB knytter seg i stor grad til økonomiske problemstillinger, både relatert til statistikkproduksjonen og i arbeidet med de økonomiske modellene. Det benyttes både detaljerte mikrodata til analyser av bedrifts-, individ- og husholdningsatferd, og nasjonalregnskapsdata til analyser av makroøkonomiske effekter. Forskning i SSB gir tilbakevirkning til statistikkproduksjonen, blant annet har forskningsavdelingen og avdeling for person- og sosialstatistikk samarbeidet om å utvikle ny statistikk over opptjent pensjonsformue som inkluderer de private pensjonsordningene. Beregningene av pensjonsformuen ble gjort på mikrosimuleringsmodellen MOSART. Den første rapporten kom høsten 2019, og statistikken vil oppdateres årlig. SSB jobber videre med å etablere et løpende datagrunnlag, samt utrede hvordan dette skal formidles som statistikk.

Forskerne deltar i og leverer analyser og beregninger til sentrale råd og utvalg, som Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU), Det tekniske beregningsutvalget for kommunene, Ekspertutvalget for etter- og videreutdanning, Det tekniske beregningsutvalget for utslipp fra jordbruket, Teknisk beregningsutvalg for klima, Modell- og metodeutvalget, Sysselsettingsutvalget, Ekspertgruppe for Oslo Kommunes klimabudsjett, og Modell- og metodeutvalget for kunstnerundersøkelser.

SSB gir hvert år en evaluering av prognosevirksomheten og hvor godt prognosene treffer for tre viktige makroøkonomiske størrelser: Veksten i bruttonasjonalproduktet for Fastlands-Norge, veksten i konsumprisindeksen og arbeidsledigheten i prosent av arbeidsstyrken. Resultatene, som ble publisert i Konjunkturtendensene 1/2019 – Økonomisk utsyn over 2018, tyder på at det ikke er store systematiske feil i anslagene.

Utlevering av mikrodata

Data til bruk i forskning skal være enkelt tilgjengelig, og pris og prosedyre knyttet til utlevering skal være forutsigbare. Forutsigbar, effektiv og sikker deling av data er en del av moderniseringsarbeidet i SSB, samtidig som informasjonssikkerhet og personvern prioriteres høyt. Arbeidet med forskningsdataportalen microdata.no ble videreført i 2019 blant annet ved å tilrettelegge for flere variabler. Arbeidet fortsetter med etablering av

microdata.no 2, som delfinansieres gjennom Norges forskningsråds infrastrukturprogram. Arbeidet med microdata.no har også verdi for tradisjonelle utlån, blant annet fordi kravene til tilrettelegging av data og forbedring av metadata også bidrar til mer effektiv prosess ved tradisjonelt utlån. Portalen microdata.no vant i 2019 datatilsynets pris «Innebygd personvern i praksis for 2018».

For å kartlegge muligheter for videreutvikling av utlånsvirksomheten ble det høsten 2019 gjennomført en kvalitetsgjennomgang av prosessene for utlån av mikrodata i SSB. Også forskere, som kan være representative for brukerne av mikrodatatjenestene, deltok inn i arbeidet. Denne gjennomgangen gir verdifull kunnskap om hva det må jobbes med for ytterligere forbedring av tjenesten, og oppstart av oppfølgingsarbeidet er mars 2020.

Modernisering og IT-utvikling

MOD-Sirius

For å møte brukerbehovene og effektivisere interne prosesser, har SSB satt i gang en helhetlig og omfattende modernisering av statistikkproduksjonen. Prosjektet MOD-Sirius er avgjørende for å lykkes med dette. Statistikkene som inngår i prosjektet, vil etablere et nytt produksjonsløp, og vil fungere som modell for andre relevante statistikkområder. Nytt produksjonsløp utvikles i et tett tverrfaglig samarbeid.

Gjennom ny dataplattform etableres en felles måte å dokumentere, bearbeide og publisere statistikk på som bidrar til bedre sikkerhet og bedre orden på SSB sine data. Dataplattformen er skybasert og er en forutsetning for å ta imot og bearbeide store mengder data, både som rene datasett og som strømmer av data. Arbeidet med å legge om statistikkproduksjonen ble startet opp i siste kvartal 2019. SSB vil i årene fremover fortsette med å fornye og videreutvikle statistikkproduksjonen.

Skatteetatens SIRIUS-prosjekt ble høsten 2019 forlenget med to år, og skal avsluttes medio 2023. For SSB innebærer dette at MOD-Sirius-prosjektet også forlenges med to år. Opprinnelig omfang er beholdt, men ressursbruk og planlagt fremdrift er justert i tråd med forlengelsen hos Skatteetaten.

Gevinstplanen for prosjektet er utarbeidet i 2019. Etter planen vil de første gevinstene bli realisert i 2022, og prosjektet vil være tilbakebetalt ca. 5 år etter prosjektavslutning. I tillegg til virksomhetsspesifikke gevinster, er det beregnet positive samfunns effekter knyttet til utlån av mikrodata og redusert byrde for eksterne registereiere. Det vil også være kvalitative gevinster som for eksempel bedre aktualitet, ved at man jobber direkte på dataene fremfor at de transformeres og lagres flere ganger underveis i statistikkproduksjonen.

Ssb.no

SSB har igangsatt et prosjekt for at ssb.no med tilhørende tjenester skal kjøre på en skybasert plattform, noe som er i tråd med digitaliseringsrundskrivets prinsipper om skytjenester. Plattformen er en forutsetning for kunne å tilpasse produkter til brukernes behov, på en rask og god måte.

Byråets IT-plattform

SSB har i 2019 etablert en utviklings- og kjøreplattform for sky. Denne plattformen gjør at andre prosjekter i SSB - som Mod-Sirius - kan ha rask utvikling,

testing og produksjonssetting av nye tjenester, samtidig som sikkerheten er ivaretatt.

Smidig utviklingsmetodikk

For å effektivisere og standardisere arbeid- og utviklingsprosessene har SSB i større grad benyttet smidig arbeidsform i 2019. Det er gjennomført flere kurs og workshops internt i SSB, og metodikken benyttes i forvaltnings- og prosjektarbeid. For å sikre forvaltning av løsningene jobbes det aktivt med å spre og dele kompetanse, noe som også er medvirkende til å bygge opp under fremtidig implementering av produktteam. Arbeidet har allerede redusert avhengighet til enkeltpersoner, økt kvalitet og gitt bedre leveranser. Arbeidet med å innføre smidig metodikk vil videreføres i 2020.

3.3. Resultatkrav

Aktualitet

Resultatindikatoren aktualitet viser gjennomsnittlig antall uker fra måleperiodens utløp til statistikken blir publisert. Aktualiteten har i 2019 vært om lag på samme nivå som de foregående årene. Det er imidlertid avvik fra Finansdepartementets resultatkrav.

Tabell 3.1 Aktualitet, antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir publisert

	2017	2018	2019	Resultatkrav
Aktualitet månedsstatistikk totalt	3,6	3,6	3,7	< 3,5 uker
Aktualitet kvartalsstatistikk totalt	8,1	8,0	7,6	< 7,7 uker
Aktualitet årsstatistikk totalt	33,1	33,5	32,5	< 30 uker
Foreløpige tall aktualitet kvartal	7,7	7,2	6,3	
Foreløpige tall aktualitet år	25,2	28,2	19,4	

I 2019 har SSB arbeidet med å bedre aktualiteten på spesifikke kvartals- og årsstatistikker, og det er gjennomført tiltak for å bedre aktualiteten. Vi oppnår kravet til aktualitet for kvartalsstatistikker, og resultatet er forbedret fra 2018. Aktualiteten er blant annet bedret med 1 uke for 6 kvartalsstatistikker, noe som bidro til bedret gjennomsnittlig aktualitet. For månedsstatistikkene er utviklingen tilnærmet uendret og vi når heller ikke i 2019 kravet. Innføring av månedlig nasjonalregnskap trekker opp gjennomsnittlig aktualitet da denne statistikken ikke kan publiseres før underliggende indikatorer er innarbeidet. For årsstatistikkene er aktualiteten bedret, men vi når ikke kravet. Samlet sett er SSB moderat fornøyd med aktualitetsforbedringene og resultatene for 2019.

For noen få statistikker publiseres foreløpige tall. Disse baserer seg gjerne på mer aggregert informasjon, indikatorer og eller imputeringer, og er ment å komme svært tidlig for å gi noen tidlige indikasjoner på utviklingen. For noen formål er dette svært viktig. Det er ikke et helt tydelig skille fra foreløpige til endelige statistikkpubliseringer. For eksempel revideres tall for flere statistikker med ny informasjon i etterkant av opprinnelig publisering, uten at dette fremgår som en ny publisering. I 2019 har vi foretatt en opprydding i publiseringene på nytt, og det er færre statistikker som nå inngår i gjennomsnittlig aktualitet for foreløpige tall enn for 2018. Gjennomsnittlig aktualitet for de foreløpige tallene er skilt ut på egen linje i Tabell 3.1.

Punktlighet

Tabell 3.2 Punktlighet. Prosent.

	2017	2018	2019	Resultatkrav
Andel av statistikker publisert på tidspunktet som ble varslet tre måneder før	95	90	97	> 95 prosent
Andel publiseringer meldt for sent (senere enn 3 måneder før publisering)	10	5	11	<10 prosent

Resultatindikatoren punktlighet viser hvor stor andel av statistikkene som ble publisert på det tidspunktet som ble varslet tre måneder tidligere. Punktlighet skal sikre forutsigbarhet og likebehandling av brukere, og er et viktig prinsipp i de europeiske retningslinjene for offisiell statistikk.

I de aller fleste tilfeller følger produksjonen av statistikk og publiseringer statistikkalenderen. Til sammen ble publiseringstidspunktet endret for 22 statistikker i 2019, mot 78 i 2018, og punktligheten i 2019 var 97 %. Fem publiseringer ble framskyndet da de var ferdigstilt tidligere enn forventet. Ingen av disse regnes som markedssensitive. 17 publiseringer ble utsatt. Årsakene til utsettelse var utfordringer med datagrunnlag som blir levert fra registreiere samt enkelte kapasitetsutfordringer internt. Punktligheten for 2019 er vesentlig forbedret fra 2018, og SSB er fornøyd med resultatet.

11 % av publiseringene ble meldt for sent i 2019. Resultatkravet var mindre enn 10 prosent, og vi er således ikke fornøyd med måloppnåelsen. Det er første året det er knyttet resultatkrav til andelen publiseringer som varsles for sent.

Svarrespons og elektronisk innrapportering

Svarprosenten for undersøkelser med oppgaveplikt er på 96 prosent, noe som er over målkravet. SSB er godt fornøyd med resultatet og forventer at svarprosenten vil holde seg på om lag samme nivå også i årene som kommer.

Tabell 3.3 Svarprosent og elektronisk innrapportering

Resultater i prosent	2017	2018	2019	Resultatkrav
Svarprosent oppgavepliktige undersøkelser	96	96	96	> 94 prosent
Svarprosent frivillige undersøkelser	54	61	58	> 65 prosent

Svarprosenten for de frivillige undersøkelsene varierer blant annet som følge av variasjon i portefølje. Det er både flere undersøkelser totalt, men også flere selvadministrerte undersøkelser i 2019 sammenlignet med tidligere år. Skifte mot flere digitale selvadministrerte undersøkelser gir også utslag i noe økt oppgavebyrde for personer da utvalgene gjerne er større enn for intervjueradministrerte undersøkelser, jf. Tabell 3.4. Spesielt opplever vi lavere kontaktrate i intervjueradministrerte undersøkelser og høyere deltakelse i selvadministrerte undersøkelser. Vi når heller ikke i år resultatkravet, og den lave svarprosenten er fortsatt bekymringsfull.

Tabell 3.4 Detaljer om svarprosent i frivillige undersøkelser 2017–2019

Svarprosent for frivillige undersøkelser	2017	2018	2019
Frivillige undersøkelser. I alt	54	61	58
Intervjuundersøkelser	59	61	58
Faste årlige intervjuundersøkelser	58	59	58
Selvadministrerte undersøkelser (frivillige web-undersøkelser)	46	61	58
Svarprosent utenom oppdragsvirksomhet	54	59	58
Oppdrag	59	64	58

Oppgavebyrde

SSB arbeider for å redusere oppgavebyrden for oppgavegivere, blant annet gjennom generell effektivisering og økt bruk av registerdata til statistikkproduksjonen. Næringslivet kan nå forholde seg til kun en innrapporteringskanal med sikker pålogging gjennom den nasjonale felleskomponenten Altinn.

Tabell 3.5 Oppgavebelastning og fordeling av oppgavebyrden

Antall årsverk	2017	2018	2019	Resultatkrav
Oppgavebyrde næringsliv	81	75	73	< 80 årsverk
Oppgavebyrde personer	15	12	16	-

¹ Brudd i tidsserien fra 2017 pga. ny og mer presis målemetode for oppgavebyrde

Tabell 3.5 viser at oppgavebyrden for næringslivet var 73 årsverk i 2019 mot 75 årsverk i 2018. Den var dermed innenfor resultatkravet om mindre enn 80 årsverk. Forenkling og videreutvikling av de skjemabaserte løsningene bidrar til å redusere næringslivets samlede oppgavebyrde.

Forekomst av feil i statistikkproduksjon og publisering

Tabell 3.6 Antall publiseringer og feilrettinger

Statistikkpubliseringer	2017	2018	2019
Antall statistikkpubliseringer	861	814	812
Antall publiseringer med alvorlige feil	0	0	0
Antall publiseringer med mindre alvorlige feil	62	26	59
Antall publikasjoner/analyseartikler med mindre alvorlige feil	8	12	9

Det har ikke vært publiseringer med alvorlige feil på flere år. Videre er antall mindre alvorlige feil usikkert. Flere av feilene som er rapportert, er blitt oppdaget som følge av bedre oppfølging.

3.4. Status for gjennomføring av SSBs strategi 2017-2020

For 2019 var strategi 2017-2020 gjeldende og under redegjør vi for oppnådde resultater.

Samvirke med omverdenen

SSB skal styrke relasjonene til, og samarbeide mer med, brukere, oppgave-givere, registereiere og andre samarbeidspartnere. SSB er avhengig av eksterne aktører. Dette er derfor et strategisk tema med mange ambisjoner.

Rolleavklaring og samarbeid med komplementære aktører

SSB har også i 2019 hatt omfattende kontakt og samarbeid med brukerne gjennom en rekke ulike fora, som brukerforum, kontaktutvalg/rådgivende utvalg og tett oppfølging av samarbeidsavtalene med registereiere. I tillegg har SSB omfattende markedsoppdrag på flere områder som også gir god bruker-kontakt. SSB har tett oppfølging og samarbeid med Eurostat der vi blant annet har deltatt i alle relevante Working Groups, og med andre internasjonale organisasjoner.

Tilgang og kvalitet i registerdata og virksomhetsdata

Fra 1. januar 2020 fikk Norge ny kommune- og fylkesstruktur, bestående av 11 fylker og 356 kommuner. I alt har 311 kommuner vært involvert i endringene som nå er gjennomført, og alle disse har fått nye kommunenummer. Det ble i 2019 gjennomført et omfattende arbeid for å tilrettelegge data og kodelister som var nødvendige for å implementere den nye regioninndelingen i SSB. Befolkningsregisteret (BeReg) har tilrettelagt uttak per 31.12.2019 og 1.1.2020, og 110 millioner endringer er registrert i logg for grunnboken og matrikkelen. Endringer er implementert i Virksomhet- og Foretaksregisteret (VoF).

SSB har jobbet med å utvikle tekniske løsninger i VoF for å inkludere statistiske foretak og bransjeenhet i registeret. Det pågår et arbeid med å få plass nytt begrepsapparat for administrative- og statistiske enheter som benyttes i VoF og SSBs statistikker. Arbeidet involverer NAV, Brønnøysundregistrene og Skatteetaten. Det er gjennomført flere andre endringer i Enhetsregisteret og VoF i samarbeid med blant annet Difi, Brønnøysundregistrene, Direktoratet for økonomistyring, NAV og ulike departementer. SSB har også bidratt til Brønnøysundregistrenes prosjekter BRsys, 100% digital registerforvaltning og prosjekt om forenkling av næringskoding.

Data fra Elhub benyttes nå i den månedlige elektrisitetsstatistikken, og dataleveransene er et resultat av et tett samarbeid med Norges vassdrags- og energidirektorat og Statnett som har pågått i flere år. Datakilden ble tatt i bruk i offisiell statistikk om lag samtidig med at Elhub ble tatt i bruk nasjonalt som system for informasjonsutveksling i det norske kraftmarkedet.

Øke kvalitet på forskning og statistikkproduksjon gjennom samarbeid med akademia

SSB har flere samarbeidsprosjekter med akademia, og våre forskere veileder studenter og deltar aktivt i internasjonale forskernettverk og på sentrale fagkonferanser.

Høy kvalitet på internasjonalt utviklingssamarbeid

SSBs internasjonale utviklingssamarbeid er i tråd med norsk utviklingspolitikk, og SSB har etablert et godt samarbeid med Norad og UD i denne sammenheng. SSB har oppnådd ambisjonen om å sikre god gjennomføring av landsamarbeidene, ferdigstille planlegging og igangsetting av nye institusjons-samarbeid og større bredde i form av fagområder som vi dekker i utviklingsarbeidet.

Tall om næringsliv

Reduserte ubalanser i nasjonalregnskapet

I forbindelse med hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet, som ble publisert i august 2019, ble ny informasjon innarbeidet. Det førte til at lagerendringer og statistiske avvik som andel av BNP, ble nedjustert. Andelen ligger på om lag 3 prosent i årene 2016 – 2018. I 2019 har man også arbeidet med å identifisere enheter som har produksjon på tvers av landegrensene. Erfaringene fra hovedrevisjonen tyder på at ubalansene skyldes utfordringer på en rekke områder som hver for seg er små, men som til sammen gir betydelige avvik. For å redusere avvikene ytterligere arbeider SSB med innhenting og behandling av opplysninger, og med å tilpasse beregningsopplegget løpende til endringer i økonomiens virkemåte.

SSB jobber med å forbedre tallgrunnlaget for store og komplekse multinasjonale selskaper. Det er gjennomført besøk hos flere av disse i 2019. For noen av selskapene har vi nå fått de data vi trenger for å fange opp nåsituasjonen. Samtidig jobbes det med et system for innrapportering av løpende tall fremover. SSB deltar aktivt i samarbeid med Eurostat, om sentralisert datafangst fra de store internasjonale plattformene for korttidsutleie som AirBnB, Expedia og Booking.com. Vi utvikler også Altinn-skjema for rapportering av overnattingsstatistikk fra nasjonale digitale plattformer, og samarbeider med Skatteetaten med å få inn opplysninger fra formidlings-selskaper i forbindelse med endringer i Skatteforvaltningsloven.

Bedre dekning av tjenestenæringene

Produsentprisindeksen for vareproduserende næringer er dekomponert og publiseres nå som import- og eksportprisindekser. Prisindeks for telekommunikasjon og bilutleie publiseres igjen etter å ha vært stoppet i lengre tid.

I 2019 har vi utredet hvordan vi best møter nye krav om månedlige produksjons- og omsetningsindekser for tjenestenæringene som kommer i ny rammeverksforordning for næringsstatistikk (FRIBS). Arbeidet følges opp i 2020 og nye produksjonsløsninger skal da etableres.

Utvikle ny næringsstatistikk og nye temaer

Andelen av omsetning som kommer fra netthandel for norske detaljhandelsforetak, er samlet i statistikken Næringslivets økonomiske utvikling. Tall for omsetning er publisert i statistikkbanken for 2017-årgangen.

SSB-nyheter

Målet for temaet er at SSB skal nå bedre og bredere ut både til nåværende brukere og til større deler av befolkningen.

Mer brukerorientert digital kommunikasjon

SSBs statistikk, analyse og forskning presenteres nå i større grad etter spesifikke målgruppers og brukeres behov. Dette inkluderer blant annet faktasider og skolesider, forbedringer av statistikksidene og husleiekalkulator. Innhold har også blitt gjort lettere tilgjengelig via eksterne søkemotorer gjennom klarspråkarbeid, universell utforming, teknisk søkemotor-optimalisering, bedre tilpasning til mobile skjermer og artikler som er behovs- og søkemotoroptimaliserte.

SSB har fornyet brukergrensesnittet i statistikkbanken. Vi har også hatt oppstart av prosjekt for å ta i bruk en mer moderne og fleksibel publiseringsløsning for [ssb.no](https://www.ssb.no), noe som vil gjøre oss i stand til å møte brukerbehov raskere, jf. også kapittel 3.2.

Vi har forenklet og forbedret brev som sendes til næringslivet eller personer som skal levere data til SSB, og i en viss grad tatt i bruk visualiseringer i kommunikasjonen for å motivere til deltakelse. Facebook er benyttet for å nå mulige deltakere i undersøkelser samt takke for deltakelse.

Økt satsing på nyheter

Lesbarhet og nyhetsverdi i artiklene er økt, blant annet ved å splitte opp lange statistikkartikler i flere artikler med selvstendige nyhetspoenger og å spre disse mer ut i tid. For å nå bredere ut med nyheter fra SSB har Facebook og Twitter blitt viktige kanaler. SSB har nærmere 10 000 følgere i begge kanaler og Facebook-postene har det siste året nådd mellom 5 000 og 30 000 personer. Særlig poster med videoinnhold får stor oppmerksomhet og er et satsningsområde for SSB.

Utvikling av folkeopplysningsrollen

SSB ønsker å bygge opp interesse for og kunnskap om statistikk blant barn og unge, og skolen er den beste samfunnsarenaen der alle kan nås. Vi har opprettet direkte kontakt med lærere, samt laget et jevnlig nyhetsbrev til lærere på alle klassetrinn. Vi har laget skolesider der vi samler innhold fra [ssb.no](https://www.ssb.no) som er tilpasset kompetansemålene i videregående skole. Innhold som har blitt tatt svært godt imot av lærere, er blant annet faktasider om emner som innvandring, helse, arbeid, likestilling samt forklaringsartikler om fenomener, statistikker og begreper.

Tema og fortellinger

SSBs ambisjoner for dette strategiske temaet er sammenstilling og analyser av statistikk på store og viktige tema, og evne til å fange opp viktige tema som kommer på dagsorden.

SSB har etablert portalen SSB analyse der SSB publiserer artikler som gir kunnskap om viktige sosiale, økonomiske, demografiske og kulturelle endringer i det norske samfunn. Det er gjennomført analyser på en rekke områder i 2019 som er publisert i rapporter og analyseartikler, og SSB har økt antall publiseringer gjennom analyseportalen. Samtidig erfarer vi at analyseportalen ikke alltid er et egnet format for flere av forsknings-

avdelingens artikler. I forbindelse med arbeid med nytt ssb.no, vil SSB derfor vurdere kanalene for formidling av forskning og analyse.

Det ble produsert 9 faktasider i 2019 som inneholder figurer og nøkkeltall som gir innsikt og veier videre til SSBs statistikker. Blant annet ble det etablert en faktaside om Olje og energi i anledning 50-års jubileet for første oljefunn på norsk sokkel. Det ble også etablert en faktaside om skogbruk, en om landskap i Norge og en om Hytter og fritidsboliger. Videre ble en temaside for grønt skifte etablert i 2019.

Kompetanse for fremtiden

I 2019 ble kompetanseoverføringen i forbindelse med overføring av oppgaver mellom Oslo og Kongsvinger slutført.

Arenaer for kunnskapsdeling er viktige bidrag til kompetanseutviklingen i SSB. Byråskolen er SSBs interne kursvirksomhet, og dekker langt på vei behovene for kurs. I 2019 gjennomførte byråskolen over 70 kurs, noe som er økning på 15 fra året før. Kurs i programmeringsspråk som SAS, R og Python er særlig etterspurt. SSB har tatt imot 77 nyansatte i 2019, og få av disse har slik kompetanse. Andre viktige kurs som er gjennomført, er kurs i statistiske metoder, GIS (geografiske informasjonssystemer) og klargjøring og editering i statistikkproduksjonen. Kursene gjennomføres av SSBs egne ansatte.

I tillegg inviterer medarbeidere til ulike samlinger hvor kunnskapsdeling rundt nye verktøy står i sentrum. Åpne seminarer om temaer innenfor digitalisering – Fredagsdig – ble etablert i 2019 og arrangeres én gang i måneden. Også i 2019 ble det gjennomført et hackaton, hvor ansatte med ulik faglig bakgrunn settes sammen for å løse konkrete problemstillinger. Et annet viktig tiltak i år var etableringen av forum for e-læring som blant annet vil danne grunnlaget for økt digitalstøttet læring i SSB.

I 2019 har SSB forberedt et «oppgavetorg» der ledere kan annonsere behov for ledige ressurser for å bistå inn på tidsavgrensede oppgaver. Hensikten er å øke fleksibiliteten i oppgaveløsingen på tvers av virksomheten, og samtidig ivareta medarbeidernes behov for utfordringer og å kunne bruke sin kompetanse. Oppgavetorget lanseres tidlig i 2020.

Godt samarbeid internt sikrer at vi utnytter gevinstene ved å ha en egen forskningsvirksomhet. I 2019 har vi gjennomført flere samarbeidsprosjekter mellom statistikkavdelingene og forskningsavdelingen, blant annet gjennom forskningsavdelingens tilknytning til innovasjonsmiljøet for transaksjonsdata og utvikling av ny statistikk for pensjonsformue.

I 2019 har SSB hatt en betydelig satsning på gruppelederutvikling. Målet er at gruppeledere skal bli bevisst egne styrker og utviklingsområder, og å få praktiske verktøy for å utøve rollen. Gruppelederne har ikke personal- eller budsjettansvar, men er svært viktige i ressursstyringen, og i å følge opp det daglige arbeidet. Gruppelederne gjennomgår internt utviklede grunnkurs og oppfølgingsmoduler blant annet på driftsledelse, teamutvikling og kontinuerlige forbedringer. I 2019 har rundt 60 gruppeledere deltatt på hele eller deler av programmet. Tilbakemeldingene fra modulene er gode, og et nettverk hvor man kan diskutere problemstillinger og utfordringer i hverdagen, oppleves særlig nyttig.

SSB har mål om å øke andelen ansatte med utdanning på mastergradsnivå eller høyere. Andelen ansatte på Kongsvinger med høyere utdanning har økt jevnt og er nå på 47 % av de ansatte. For ansatte i Oslo er det en noe mindre økning opp til 72 % med høyere utdanning. Noe av forklaringen på at det er høyere andel i Oslo, er at alle ansatte i forskningsavdelingen arbeider i Oslo.

Det er nødvendig å styrke metodekompetansen innenfor flere områder for å forberede endringene som kommer som følge av nye og rikere datakilder, og for å sikre en sterkere og faglig tung metodekompetanse i SSB. I 2019 ble det laget en strategi for metode som adresserer problemstillingen

Modernisering

Utviklingsarbeidet i SSB er høyt prioritert, blant annet gjennom prosjektet MOD-Sirius og arbeid med tilrettelegging av data og bedre metadata. Utviklingsarbeidet er redegjort for i andre deler av årsrapporten, jf. særlig kapittel 3.2 om Modernisering og IT-utvikling.

4. Styring og kontroll i virksomheten

4.1. Systematisk arbeid for forbedring og effektivisering

SSB redegjorde for metodikk i arbeidet med å identifisere forbedrings- og effektiviseringstiltak og realisering av gevinster i brev til Finansdepartementet 27. mars 2019. Under oppsummeres de viktigste punktene.

Forbedrings- og effektiviseringsarbeidet skjer på ulike nivåer, og SSB benytter ulike metodikker for ulike styringsformer som ivaretagelse av drift, kontinuerlig forbedring, små- og mellomstore prosjekter og porteføljestyrt prosjekter. SSB etterstreber en helhetlig og bevisst prioritering av utviklingsarbeidet. Forbedrings- og effektiviseringstiltak initieres og gjennomføres som resultat av strategiarbeidet og i den årlige virksomhetsplanprosessen vurderes nye tiltak. For større forbedrings- og effektiviseringstiltak benytter SSB Management of Portfolios og prosjektveiviseren som en del av virksomhetsstyringen. For mindre tiltak benyttes LEAN i deler av virksomheten. Utviklingsbehov i SSB som krever IT-, metode- eller datafangstressurser, og som ikke håndteres gjennom porteføljestylingen, håndteres i tråd med behovs- og prioriteringsmodellen. Denne modellen beskriver prinsipper, krav, retningslinjer, roller og ansvar ved prioritering.

Internkontrollsystemet er i tråd med anbefaling og veiledning fra DFØ, jf. kapittel 0.

SSB har jevnlig kontakt med brukerne i formaliserte utvalg, brukergrupper og brukerfora. SSB har også egne registeravtaler med alle eierne av de store registrene, og det arrangeres årlige møter på direktørnivå, samt at det er etablert egne arbeidsgrupper med registereierne.

Produktivitet

En vurdering av SSBs produktivitet er en vurdering av flere kvalitets- og volumindikatorer som gir et bilde av produksjonsomfanget. Dette, sammenstilt med vurderinger av ressursinnsats på ulike hovedområder, mengde og kvalitet av utvikling, samt vurderinger av produkt og prosesskvalitet, kan gi en indikasjon på produktiviteten.

I 2019 ble det innført ny økonomimodell med tilhørende ny produktstruktur. Ny produktstruktur har gitt et bedre grunnlag for vurderinger av produktivitet enn tidligere produktstruktur. Produktstrukturen har en tydelig avgrensning av arbeid brukt på kjerneoppgaver som statistikkproduksjon og forskningsvirksomhet, og arbeid som kategoriseres som støttefunksjoner og utviklingsprosjekter. Med ny struktur og økonomimodell vil ikke data fra 2019 kunne sammenlignes med tidligere årganger, og 2019 er derfor et nytt basisår for kommende produktivitetmålinger.

I 2019 ble det registrert og lag 1,3 millioner timeverk, disse fordelte seg på følgende seks hovedkategorier:

Kategori	Andel av tidsbruk
Statistikk	30 %
Forskning og analyse	11 %
Andre samfunnsoppgaver	11 %
Indirekte produkter og tjenester	12 %
Faglig administrasjon og tverrgående prosjekter	23 %
Interne oppgaver og prosjekter	14 %

Kategorien Statistikk er arbeidet som direkte kan knyttes til produksjon av statistikk. Forskning og analyseprodukter er en bredere definisjon enn kun produktene fra SSBs forskningsavdeling. Også analyseartikler og rapporter levert av SSBs fagseksjoner er medregnet. Andre samfunnsoppgaver inkluderer oppgaver som utlån av mikrodata, tabelloppdrag og andre eksternt rettede oppgaver. Indirekte produkter og tjenester arbeid som datainnsamling og metodeutvikling som ikke direkte kan henføres til en enkeltstatistikk. Alle disse kategoriene kan betegnes som kjerneoppgaver og tallene viser at nærmere 2/3 arbeidstiden brukes på disse oppgavene.

Kategorien Faglig administrasjon og tverrgående prosjekter er administrasjon som ikke kan henføres direkte til et produkt, og større utviklingsprosjekter (deriblant MOD-Sirius).

Interne oppgaver og prosjekter er rene støttefunksjoner som økonomistyring, HR, drift av bygg og lignende.

4.2. Bemanning og personalforvaltning

Sykefravær

Sykefraværet for 2019 var på 4,7 prosent. Sykefraværet har vært stabilt, med en liten økning på 0,2 prosentpoeng fra 2018. For 2019 fulgte SSB IA-avtalen, og satte ikke egne måltall for virksomheten. SSB skal fortsatt jobbe målrettet med forebygging av sykefravær gjennom gode leder-medarbeiderrelasjoner, samt oppfølging av sykemeldte. Det ble i 2019 gjennomført tre temabaserte kurs for ledere, der temaene var sykefraværsoppfølging, psykisk helse og nøkkelen til et godt arbeidsmiljø og konflikthåndtering. Kursene er ledd i HMS-opplæringen for ledere.

Tabell 4.1 Sykefravær

	2017	2018	2019
Sykefravær i prosent	4,6	4,5	4,7

Turnover

Turnover kan være utfordrende ved at vi mister kompetanse, men det er samtidig en mulighet til å skape fornyelse, enten ved at medarbeidere kan utvikle kompetanse på nye områder eller ved at en får behov for å revurdere arbeidsform, organisering eller effektivisering. Kompetanseutvikling, arbeid med digitalisering og bemanningsplanlegging ses i sammenheng i SSB.

94 medarbeidere sluttet i 2019, over 30 % av disse med tjenestetid mindre enn 5 år. Bedre lønn og utviklingsmuligheter hos andre oppgis som sluttårsaker blant disse. Vi investerer mye i kompetanseoppbygging, og erfarer at våre ansatte også er etterspurt eksternt. Det viser seg vanskelig å tilby lønns- og arbeidsvilkår som kan konkurrere med det mange oppnår utenfor SSB. Samlet turnover var 11 % av arbeidsstokken i 2019.

Alderssammensetning

Alderssammensetningen blant de ansatte i 2019 framgår av Tabell 4.2.

Tabell 4.2 Alderssammensetningen blant ansatte

	20-29	30-39	40-49	50-59	60 år +	Alle
Kongsvinger	35	38	74	85	74	306
Oslo	39	126	140	137	93	535
Sum SSB	74	164	214	222	167	841

Inkluderingsdugnaden

Regjeringens fellesføring i tildelingsbrevet for 2019 var inkluderingsdugnaden.

SSB har i lang tid hatt et godt samarbeid med tillitsvalgte, verneombud og øvrige ansatte om målrettet arbeid for å oppnå en mer inkluderende arbeidsplass. Når vi rekrutterer rettes oppmerksomheten mot å inkludere kandidater som står utenfor arbeidslivet fordi de har redusert funksjonsevne eller hull i CV-en. Dette fremgår i våre utlysningstekster.

Ansettelses

Antall ansettelses i 2019	77
Kandidater med redusert funksjonsevne	1
Kandidater med hull i CV-en	0

Av totalt 77 ansettelses ble det i 2019 ansatt en person med redusert funksjonsevne. Det ble ikke ansatt noen med registrert hull i CV-en. SSBs rekrutteringsløsning hadde i 2019 ikke en funksjonalitet for registrering av hull i CV, noe som kan ha påvirket rapporteringen. Slik funksjonalitet er nå etablert.

SSB har inngått mange avtaler om arbeidspraksis der blant annet kandidater med redusert funksjonsevne eller hull i CV-en får testet egen arbeidsevne. I tillegg får SSB erfaring som kan være nyttig i en eventuell senere rekrutteringsprosess. I mange tilfeller har kandidatene svært relevant kompetanse og kan også bidra godt faglig sett. Flere av kandidatene har etter denne typen arbeidspraksis kommet ut i ordinært arbeid.

Statistisk sentralbyrå har ikke oppnådd 5 %-målet i 2019. Vi har satt i gang tiltak som vi håper vil bidra til at vi når målet for 2020.

4.3. Internkontroll og risikostyring

SSB arbeider kontinuerlig med å videreutvikle og forbedre internkontroll, risikostyring og styringssystem for informasjonssikkerhet. Det ble avdekket en vesentlig feil knyttet til microdata.no i 2019, jf. under.

Statistikkproduksjonen følger kvalitetskravene i Retningslinjer for Europeisk statistikk (European Code of Practise, CoP). Hvert år gjennomføres det kvalitetsgjennomganger av ulike statistiske prosesser og produkter for å sikre etterlevelse og vurdere eventuelle forbedrings- og effektiviseringstiltak. Det er ikke identifisert vesentlige feil og mangler i kvalitetsgjennomgangene.

SSB oversendte sin overordnede risikovurdering til Finansdepartementet første tertial 2019. I forbindelse med andre tertialrapport ble det oversendt oppdatert beskrivelse av tiltak. For å redusere de mest alvorlige risikoene, kreves større investeringer og endringer som det vil ta tid å gjennomføre. Det har ikke oppstått hendelser eller endringer som tilsier at risikoene som ble identifisert første tertial 2019, har blitt høyere i løpet av andre halvår 2019.

I løpet av de siste årene har SSB videreutviklet sin økonomifunksjon fra et forholdsvis lavt modenhetsnivå til et mer avansert nivå. Vi har utarbeidet policy for økonomistyring der roller og ansvar er klart definert. Prosesser er standardisert og retningslinjer og prosedyrer er dokumentert. SSB benytter nå DFØs tjenestetilbud fullt ut på regnskapsområdet, noe som inkluderer høy grad av systemstøtte. Flere manuelle prosedyrer har blitt automatisert i løpet av 2019. Fagsystemene er godt integrert med våre egne støttesystemer. Kontroller gjennomføres i stor grad maskinelt og suppleres av manuelle kontroller for å sikre god kvalitet i både budsjett og regnskap. De krav som stilles i Reglementet for økonomistyring i staten overholdes.

Feil i microdata.no

SSB oppdaget i 2019 en feil i forskningsdataportalen microdata.no som gjaldt fire inntektsvariabler. Feilen ble oppdaget etter en henvendelse fra en bruker som reagerte på uventet store endringer i variablene fra et år til neste.

Feilen berørte bare microdata.no, det vil si at grunnlagsdataene i SSB er korrekte, og det er ingen feil i den publiserte SSB-statistikken. Årsaken lå i en feil i datainnleggingen ved at systemet har oversett komma og dermed gjort verdier med desimaltall for høye. Alle inntektsvariablene som ble lagt inn på dette tidspunktet ble sjekket, og det ble funnet avvik i variablene. Det er lagt ut korrigererte versjoner av de berørte variablene.

Informasjon om feilen ble sendt til alle som hadde brukt en eller flere av variablene, noe som gjaldt i alt 41 personer. Informasjonen ble sendt om lag to uker etter at SSB fikk den første henvendelsen. Dette var tiden det tok å teste datagrunnlaget og hente ut kontaktinfo til de aktuelle brukerne. Det er også lagt ut generell informasjon i systemet. SSB kjenner ikke til at denne feilen har resultert i feil i publisert forskning.

4.4. Sikkerhet og beredskap

Det er ikke avdekket vesentlige avvik eller hendelser tilknyttet sikkerhetsområdet i rapporteringsperioden.

SSB etablerte i 2019 en ny rolle, informasjonssikkerhetsleder (CISO) samtidig som eksisterende sikkerhetsrådgiverfunksjonen ble videreført. Denne styrkingen av sikkerhetsområdet er ansett som nødvendig, for å videre modne sikkerhetstilstanden til virksomheten. Selv om sikkerhetstilstanden nå anses som tilfredsstillende, mener vi utfordringene fremover kommer til å øke i takt med stadig raskere endringer i risikobildet. Økt digitalisering, teknologiendringer som for eksempel skymigrasjon og effektivisering av produksjonsprosesser, forsterket lovverk og regulativer, og et stadig mer komplekst trusselbilde, er alle momenter som krever planmessig og fokusert arbeid med informasjonssikkerhet i alle ledd i virksomheten.

SSB har vedtatt en ny policy for informasjonssikkerhet som understøtter styringspolicyen. Policyen har tydelige sikkerhetsmål, -strategi og -prinsipper, og utgjør en viktig retningsgiver for etableringen av et sett med sikkerhetsfunksjonspolisyer. Funksjonspolisyene stiller krav til operativ drift, og vil sørge for at SSB innehar en tilstrekkelig, risikobasert grad av sikkerhet.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet gjennomførte en forhåndsvarslet sikkerhetstest av SSB tidlig i 2019. Testen bestod blant annet av sårbarhetstesting, forsøk på nettverks- og systeminntrenging, måling av ansattbevissthet, øving på hendelseshåndtering og feilretting. Resultatene viser at SSBs tekniske infrastruktur er god. Samtidig var det sider ved sikkerheten og sikkerhetskulturen i SSB som ikke var god nok, og kunnskap og bevissthet om sikkerhet må bedres blant alle SSBs medarbeidere. Det er iverksatt tiltak og rettet opp tekniske svakheter samt at et titalls avvik er fulgt opp og gjennomført. De viktigste tiltakene har vært:

- Gjennomgang av Windows-servere for å finne servere som manglet patching og innført automatisk patching.
- Slått av kjøring av makro som standard i Office-produkter
- Gjennomgang av all kildekode for å fjerne sensitiv informasjon fra versjonskontrollsystemet
- Endret praksis for bruk av domain admin ved pålogging på Windows-servere

Det har vært ordinær brannøvelse i Kongsvinger samt brannøvelse for intervjuerne i både Kongsvinger og Oslo i perioden. Disse ble avviklet tilfredsstillende, med kun mindre avvik. Krise- og beredskapsplanverket skal revideres/oppdateres i løpet av 2020.

Ny sikkerhetslov er vedtatt, og gjelder fra 01.01.2019. SSB er vurdert av Finansdepartementet å ikke utgjøre verken en grunnleggende nasjonal funksjon (GNF) eller understøttende til en av departementets GNF-er.

4.5. Evalueringer og brukerundersøkelser

SSB gjennomfører årlig en webundersøkelse, hvor vi kartlegger om brukerne finner det de leter etter på ssb.no, og hvilken type informasjon brukerne er på jakt etter. Formålet med undersøkelsen er å utvikle og forbedre ssb.no. Det er

gjennomført åtte sammenlignbare brukerundersøkelser på ssb.no siden 2012. I brukerundersøkelsen 2019 deltok i overkant av 11 000 respondenter. 88 prosent av respondentene var fornøyd eller svært fornøyd med ssb.no. Andelen fornøyde brukere har ligget stabilt mellom 85 og 88 prosent i de siste sju undersøkelsene. Andelen som fant det de lette etter, var 85 prosent i 2019, noe som også er på nivå med foregående år.

SSB er også med i IPSOS sin årlige profilundersøkelse av norske etater og organisasjoner. Årets måling viser at SSB er godt kjent i befolkningen og at svært mange har et positivt inntrykk av SSB.

4.6. Motvirke arbeidslivskriminalitet

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. SSB er bedt om å redegjøre for arbeidet i årsrapporten.

SSB har vedtatt prosedyrer og retningslinjer for anskaffelser. Disse inneholder ulike tiltak og målsettinger som skal bidra til å redusere risiko. For anskaffelser som berører utsatte bransjer med hensyn til sosialdumping eller arbeidsvilkår, er det implementert krav i avtalene til egenrapportering av lønns- og arbeidsvilkår, krav til forskrift om allmenngjorte tariffavtaler og krav til etterlevelse av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

SSB har tatt inn krav til leverandørs bruk av underleverandører, herunder krav til antall ledd i leverandørkjeden, og krav om SSBs godkjenning ved endring av underleverandører. Vi stiller krav til leverandører om godkjenning fra bransjeorganisasjon eller andre offentlige godkjenningsregistre der dette er relevant.

SSB har implementert en prosedyre for avtaleforvaltning som skal sikre at kravene etterleves i hele kontraktens levetid. I praksis betyr dette at vi i møter med våre leverandører vil kontrollere og følge opp at de krav som er stilt innen disse områdene, etterleves av leverandørene.

SSB innførte mot slutten av 2019 eBevis som en obligatorisk del av alle anskaffelser i SSB.

4.7. Innføring av personvernforordningen

SSB må etablere en produksjonsløsning som er i tråd med det nye personvernregelverk som trådte i kraft 20. juli 2018. For å sette SSB i stand til å etterleve kravene, ble det i 2019 igangsatt et planleggingsprosjekt. Prosjektet leverte en gjennomføringsplan februar 2020. Planen innebærer at SSB i 2020 må sørge for å etablere en prosess som sikrer pseudonymisering av alle identifiserende variabler. Dataminimering (tjenstlig behov for variabler) skal praktiseres i statistikkproduksjon og filarkivering. SSB har kommet frem til at det er nødvendig å implementere både algoritmebasert pseudonymisering og ny S-nummerserie.

AVKLARE
BEHOV

PLANLEGGJE
& UTFORME

BYGGJE

SAM
IN

REFERANSE
OK

BRUKERTESTING

KoordINERING

Metode lager
alle utvalgte

DEL REGISTER
(14)

FRÅE

STØTTE OG
INFRASTRUK

5. Vurdering av framtidsutsikter

Ny statistikklov

Ny statistikklov ble vedtatt av Stortinget 19. juni 2019. Formålet med loven er å fremme utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk som kan bidra til allmenn folkeopplysning og understøtte analyse, forskning, beslutnings-taking og generell samfunnsdebatt. Hoveddelen av loven vil trolig iverksettes fra 1. januar 2021, og vil gi en god ramme for offisiell statistikk. SSB skal og vil ta på seg hovedansvaret for at intensjonene i loven oppnås.

I løpet av 2020 må det nye programmet for offisiell statistikk forberedes og vedtas, og fra 2021 skal programmet iverksettes. SSB vil stå sentralt i dette arbeidet, både når det gjelder å utforme programmet, samt å gjennomføre og følge opp de andre produsentene av offisiell statistikk. Vi må utvikle vår rolle i statistikksystemet, slik at kvaliteten i den offisielle statistikken blir best mulig, gjennom å gi god veiledning og godt tilsyn med produksjonen.

Ny statistikklov stiller strengere krav til behandling av virksomhets- og foretaksopplysninger i statistikkproduksjonen enn den gamle loven. SSB må derfor vurdere løsninger for å tilfredsstille disse kravene. SSB vil i 2020 sette ned en arbeidsgruppe som skal utrede hvordan SSB skal møte kravene i ny statistikklov vedrørende direkte identifiserende foretaks- og virksomhetsopplysninger.

Ny lov og nye retningslinjer for forsknings- og analysevirksomheten gir større klarhet i rammer og innretning for denne viktige delen av SSBs virksomhet, og legger et godt grunnlag for SSBs videre utvikling. Retningslinjene beskriver kjerneoppgaver for SSBs forskning. Eksterne oppdrag må understøtte disse kjerneoppgavene og samtidig bidra til å videreutvikle og kvalitetssikre statistikken. Retningslinjene gjelder fra 2020.

Digitalisering og utvikling

Forventningene til digitale tjenester blir stadig høyere, endringer skjer raskere, og det er krav til raskere og mer brukertilpasset tilgjengeliggjøring av data. Økt datatilgang og bedre verktøy for å behandle og formidle data, legger grunnlag for statistikk og analyser som kan gi bedre beslutningsgrunnlag. En dypere forståelse av egen virksomhet og brukernes behov, kan sette oss i stand til å redusere kostnader, utforme bedre produkter og tjenester, og målrette tilbud. Alt dette gir SSB økte muligheter til å ta i bruk nye datakilder og formidle ny innsikt, men vil samtidig stille nye krav til IT-infrastruktur samt til bearbeiding og lagring av data.

Veksten i datamengden vil trolig gå enda raskere framover. Maskinlæring vil kunne gi SSB mer avanserte analysemetoder som også er bedre egnet for bruk mot nye datakilder. Videre vil løsninger basert på maskinlæring kunne bidra til økt automatisering, effektivisering og standardisering av statistiske produktionsprosesser. Teknologit utviklingen gir både store utfordringer og muligheter, der kombinasjonen av økt prosesseringskraft og større datatilgang gjør at maskiner blir stadig bedre til å utføre ulike oppgaver.

Mangfold av data og analysemetoder gjør framstillinger som tilsvarer offisiell statistikk mulig. Fremvekst av teknologisk avanserte, mobile og brukervennlige selvbetjeningsløsninger kombinert med en stadig økning i bruk av sosiale

kanaler til informasjonsdeling, gir nye muligheter og nye krav til effektiv formidling av vårt innhold. Framstillinger som konkurrerer med offisiell statistikk, kan gi mer kunnskap og by på sunn konkurranse, men også gi ulike beskrivelser av samme samfunnstrekk og gjøre det vanskeligere å ha ordskifte basert på felles kunnskap.

Konkurransen om å produsere statistikk og analyser vil med stor sannsynlighet tilta. Der SSB tidligere var i en tilnærmet monopolsituasjon, opplever vi nå en helt ny konkurransesituasjon. Mange private virksomheter forvalter data og legger betydelige ressurser i å skaffe til veie og håndtere data som benyttes til å videreutvikle tjenester, eller produsere statistikk og analyser. I tillegg ønsker andre store offentlige aktører, f.eks. på helseområdet, selv å produsere statistikken. Dette stiller nye krav til hvordan vi skal tilpasse vår produksjon, og utvikle våre produkter og tjenester, slik at offisiell statistikk fortsatt skal være det foretrukne faktagrunnlaget.

Nye statistikkforordninger og økt produktivitet

SSB er omfattet av EUs forordninger til europeisk statistikk, og det vil komme flere store forordninger de nærmeste årene. Nasjonale statistikkbehov må sees i sammenheng med og tilpasses kravene fra Eurostat, blant annet nye krav til Arbeidskraftsundersøkelsen (AKU) og Levekårsundersøkelsen EU-SILC som inngår i ny rammeverksforordning om sosialstatistikk (IESS³), samt store krav til næringsstatistikken gjennom rammeverksforordningen FRIBS⁴. På landbruksområdet kommer det også en egen rammeverksforordning, SAIO.⁵

Næringslivsstatistikken har vært forankret i mange ulike forordninger, noe som har gitt lite konsistens og lite samordnet utvikling og produksjon. Med den nye rammeverksforordningen for næringslivsstatistikken vil vi måtte utvikle statistikkområdene og publisere hyppigere, særlig innenfor tjenestenæringene. Forbedringene vil gagne et bredt spekter av brukere, og bidra til bedre nasjonalregnskap, samtidig som leveransene av internasjonalt sammenlignbare tall til Eurostat opprettholdes og forbedres.

Innenfor sosialstatistikken vil rammeverksforordningen IESS gi en rekke gevinster i statistikkproduksjonen, som blant annet større muligheter til effektiv datafangst, bedre internasjonale sammenligninger og modernisering av statistikkproduksjon. Hovedpoenget med den nye rammeverksforordningen er å øke relevansen til sosialstatistikken, ved å ha sammenlignbare variabler på tvers av flere tilgrensende områder blant annet AKU, inntekt og levekår, IKT-bruk, utdanning, helse, forbruk og tidsbruk. Rammeverksforordningen krever utvikling av statistikkproduksjonen, og på sikt vil nye metoder og systemer redusere driftskostnadene og oppgavebyrde, samt gi bedre kvalitet.

Nytt personvernregelverk trådte i kraft 20. juli 2018. For at SSBs behandling av personopplysninger skal bringes i tråd med nytt regelverk, må vi pseudonymisere alle identifiserende variabler. Et nytt regime for pseudonymisering og nye systemer/løsninger for å etterleve GDPR, vil sette organisasjonen i stand til å modernisere og effektivisere statistikkproduksjon og prosesser knyttet til dette området, og sikre full etterlevelse.

³ Integrated European social statistics.

⁴ Framework regulation integrating business statistics.

⁵ Statistics on Agricultural Input/Output.

Flere statistikkforordninger fra Eurostat, GDPR, og krav til raskere, billigere og mer deling av data er eksempler på viktige oppgaver som må løses. Det er også forventninger om bedre tjenester for brukerne og lavere oppgavebyrde. Samtidig antar vi at kravene til lavere driftsutgifter og mer effektiv produksjon innenfor offentlige etater vil videreføres i årene framover. Årlige kutt i budsjettene, kombinert med forventninger om at SSB skal levere mer og bedre, stiller store krav til økt produktivitet og evne til omstilling. Vi fullfører i disse dager en ny strategi for SSB, som vil gi en retning for hvordan vi gjennomføre de nødvendige utviklingsarbeidene, slik at SSB fortsatt skal levere på samfunnsoppdraget.

6. Årsregnskap

6.1. Ledelseskommentar

Statistisk sentralbyrå (SSB) er et bruttobudsjettet forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv og krav fra Finansdepartementet.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av SSBs disponible bevilgninger, og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Årsregnskapet inneholder oppstilling av bevilgningsrapportering, artskontorrapportering og oppstilling av virksomhetsregnskapet.

Vurdering av vesentlige forhold

Bevilgningsrapportering

SSBs samlede tildeling på kapittel 1620 var på 935,1 mill. kroner, en nedgang på 3,9 mill. kroner sammenlignet med 2018. Overføring av ubrukte midler var høyere fra 2018 til 2019 enn den vil være fra 2019 til 2020.

Artskontorrapportering

Vi har mottatt 234,6 mill. kroner i innbetalinger i 2019, en økning på 5,1 mill. kroner fra 2018. Årsaken er økning i markedsoppdrag finansiert av tilskudd og overføringer.

I 2019 har SSB en merutgift på 10 mill. kroner på kapittel 1620 post 21 sett opp mot inntektene på kapittel 4620 post 02, også kalt markedsoppdraget. Utgiftene på markedsoppdraget skal finansieres av tilsvarende inntekter, men i 2019 var utgiftene høyere enn inntektene. Overføringer fra tidligere år er benyttet og det er utført arbeid som ble betalt i 2018. Vi har fortsatt enkelte langvarige kontrakter hvor pris hverken dekker siste års lønns- og prisutvikling eller økte pensjonsutgifter.

I 2019 er det utbetalt 661,8 mill. kroner i lønn og sosiale utgifter, en økning på 29,1 mill. kroner fra året før. Økningen gjelder i hovedsak lønnsoppgjør og at nyansatte ofte lønnes høyere enn de som slutter. Vi har ofte behov for en annen type kompetanse enn det vi har hatt tidligere. Vi har også en økning på 6 årsverk blant intervjuerne.

SSB har samlet sett brukt 79,6 mill. kroner på endrings- og utviklingsarbeid, hvorav 30 mill. kroner av dette er finansiert av øremerket bevilgning. Utgifter for interne og eksterne ressurser til MOD-Sirius utgjør 29,4 mill. kroner.

EØS kontingenten, som utgiftsføres på kapittel 1620 post 01, øker med 4,1 mill. kroner til 16,5 mill. kroner i 2019. Den er varslet å stige ytterligere for 2020.

Det er utbetalt 8 mill. kroner til investeringer. Nedgangen på 16 mill. kroner fra 2018 skyldes i hovedsak at KOSTRA prosjektet er avsluttet.

SSB har søkt om overføring av 40,2 mill. kroner til 2020. Gjennom 2019 har SSB styrt mot et mindreforbruk som er planlagt brukt til å finansiere videre arbeid med modernisering av statistikkproduksjonen.

Virksomhetsregnskapet (SRS)

Inntekt fra tilskudd og overføringer og salgs- og leieinntekter øker med til sammen 28,3 mill. kroner.

Lønnskostnader øker med 27,1 mill. kroner i 2019. Dette gir også økte lønnsavsetninger.

Intern ressursbruk i utviklingsprosjektene våre er kostnadsført på kapittel 1620 post 01 med 41,2 mill. kroner, hvorav MOD-Sirius utgjør 17,2 mill. kroner. Økt leie maskiner, inventar og lisenser er en konsekvens av pågående modernisering.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for SSB. Deres vurdering av regnskapet vil framgå av revisjonsberetningen vi forventer å motta i mai 2020.

Oslo/Kongsvinger 28. februar 2020

Geir Axelsen
administrerende direktør

6.2. Årsregnskap

Prinsippnote til kontantregnskapet

Årsregnskap for SSB er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

SSB er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger SSB står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som SSB har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet SSB har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser SSB står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra SSB. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt

belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall SSB har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Oppstillingen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2019									
Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2019	Merutgift (-) og mindreutgift	Poster av andre/avgiftte fullmater	Avvik iht. tildeling	
Utgiftskapittel									
1620	Statistisk sentralbyrå	01	Driftsutgifter	A, B	629 459 000	599 500 037	29 958 963		
1620	Statistisk sentralbyrå	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	263 031 000	251 751 651	11 279 349		
1620	Statistisk sentralbyrå	45	Større utstyrsanskaffelser og	A, B	42 628 000	32 433 618	10 194 382		
0500	Kommunal- og moderniseringsdep.	21	Spesielle driftsutgifter		0	162 000	0		
1600	Finansdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A	420 000	420 000	0		
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Nettoordning for mva i staten		0	30 632 125			
<i>Sum utgiftsført</i>					935 538 000	914 899 432			
Inntektskapittel									
4620	OPPDRAKSINTEKTER	02	Oppdragsinntekter	B	256 100 000	234 589 867	-21 510 133		
4620	TVANGSMULKT	85	Tvangsmulkt	B	15 000 000	0		11 304 303	-3 695 697
5309	YMSE	29	Ymse		0	1 080 657			
5700	ARBEIDSGIVERAVGIFT	72	Arbeidsgiveravgift		0	75 160 155			
<i>Sum inntektsført</i>					271 100 000	310 830 680			
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					604 068 752				
Kapitalkontoer									
60077201	Norges Bank KK /innbetalinger					305 517 541			
60077202	Norges Bank KK/utbetalinger					-913 130 508			
716600	Endring i mellomværende med statskassen					3 544 216			
<i>Sum rapportert</i>					0				
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)									
Konto	Tekst				2019	2018	Endring		
716600	Mellomværende med statskassen				-37 896 283	-41 440 499	3 544 216		

SSB har fått unntak fra økonomireglementet – bestemmelsens pkt. 3.4.3.2 siste ledd – slik at vi ved oppstilling av bevilgningsrapportering kan benytte hjelpekolonner. Dette unntaket er gitt av Direktoratet for økonomistyring, med hjemmel i delegert myndighet etter Reglement for økonomistyring i staten, § 3 første ledd. Note B skal ha samme innhold som andre statlige virksomheter. Unntaket gjelder for regnskapsåret 2016 til regnskapsåret 2020.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
162001	24 009 000	605 450 000	629 459 000
162021	9 931 000	253 100 000	263 031 000
162045	22 628 000	20 000 000	42 628 000
160021		420 000	420 000

Note B Forklaring av brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift (-)/ mindre utgift	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekt / mindreinntekt (-) iht. merinntektsfullmakt	Sum grunnlag for overføring	Mulig overførbart beløp beregnet av SSB
162001		29 958 963	29 958 963		29 958 963	29 958 963
162021/462002	kan overføres	11 279 349	11 279 349	-21 510 133	-10 230 783	0
162045	kan overføres	10 194 382	10 194 382		10 194 382	10 194 382

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakt
462 085	-3 695 697	-3 695 697

Avgitte belastningsfullmakter

Statens innkrevingsentral krever inn tvangsmulkt på vegne av SSB på kapittel 4620 og post 85. Inntektsbudsjettet for 2019 var på 15 mill. kroner. Inntekten avregnes direkte mot statskassen og disponeres ikke av SSB.

Mottatt belastningsfullmakt fra Finansdepartementet

SSB har mottatt en belastningsfullmakt fra Finansdepartementet på 420 000 kroner på kapittel 1600 og post 21. Belastningsfullmakten finansierer vårt arbeid med analyser og beregningsoppdrag for Finansdepartementet knyttet til skatt for etterskuddspliktige.

Mottatt belastningsfullmakt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet mottok vi belastningsfullmakt på 162 000 kroner på kapittel 5000 post 21 til arbeidet med utvikling av årsverksstatistikk.

Stikkordet «kan overføres»

SSBs bevilgning på kapittel 1620 post 21 og 45 er gitt med stikkordet "kan overføres". Ubrukte midler kan overføres dersom beløpet ikke overstiger bevilgningen for de to foregående budsjettårene.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Finansdepartementet har besluttet at SSB kan overskride bevilgning under kapittel 1620 og post 21 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4620 og post 02.

Fullmakt til å nettoføre som utgiftsreduksjon

Fullmakt til å nettoføre som utgiftsreduksjon under kapittel 1620 og post 01, refusjoner av fellesutgifter og lignende der SSB fremleier lokaler.

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2019

	31.12.2019	31.12.2018
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	110 049 726	103 838 473
Salgs- og leieinnbetalinger	122 365 261	123 515 477
Andre innbetalinger	2 174 881	2 128 503
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	<i>234 589 867</i>	<i>229 482 453</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	661 753 617	632 655 378
Andre utbetalinger til drift	214 573 022	204 702 996
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	<i>876 326 639</i>	<i>837 358 373</i>
Netto rapporterte driftsutgifter	641 736 772	607 875 920
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	11 835	90 193
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	<i>11 835</i>	<i>90 193</i>
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	7 883 776	23 904 524
Utbetaling av finansutgifter	68 727	54 219
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	<i>7 952 502</i>	<i>23 958 742</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	7 940 668	23 868 549
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	1 080 657	1 146 392
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	75 160 155	71 954 632
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	30 632 125	29 692 734
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	<i>-45 608 687</i>	<i>-43 408 290</i>
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	604 068 752	588 336 180

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld	31.12.2019	31.12.2018
Fordringer	420 153	231 928
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-22 758 830	-22 644 485
Skyldige offentlige avgifter	-7 438 153	-17 638 133
Annen gjeld	-8 119 453	-1 389 810
Sum mellomværende med statskassen	-37 896 283	-41 440 499

Prinsippnote til virksomhetsregnskapet

SSBs virksomhetsregnskap er satt opp i samsvar med de *statlige regnskapsstandardene* (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Den andelen av Inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen. I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, inntektsføres et tilsvarende beløp. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultat effekt. SSB vil ta i bruk forenklet inntektsføring i tråd med oppdatert SRS i 2020.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er brukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK). Vi resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Leieavtaler

Vi har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 30 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12. lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2019	31.12.2018
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	669 825 470	654 574 129
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	94 509 392	108 213 142
Salgs- og leieinntekter	1	148 288 983	106 026 418
Andre driftsinntekter	1	1 886 081	2 141 885
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>914 509 926</i>	<i>870 955 573</i>
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	666 062 899	638 973 005
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	21 484 833	27 331 382
Andre driftskostnader	5	226 900 433	204 688 344
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>914 448 165</i>	<i>870 992 731</i>
Driftsresultat		61 761	-37 158
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	11 835	90 193
Finanskostnader	6	73 596	53 035
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>-61 761</i>	<i>37 158</i>
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			

Balanse

	Note	31.12.2019	31.12.2018
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	53 295 574	15 909 499
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	0	46 889 780
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>53 295 574</i>	<i>62 799 279</i>
II Varige driftsmidler			
Maskiner og transportmidler	4	1 621 794	2 615 536
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	26 585 434	32 385 092
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>28 207 228</i>	<i>35 000 628</i>
III Finansielle anleggsmidler			
<i>Sum anleggsmidler</i>		<i>81 502 802</i>	<i>97 799 907</i>
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
II Fordringer			
Kundefordringer	8	4 745 479	1 705 948
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	9	13 290 146	14 142 586
Andre fordringer	10	13 798 129	26 832 604
<i>Sum fordringer</i>		<i>31 833 755</i>	<i>42 681 138</i>
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
<i>Sum omløpsmidler</i>		<i>31 833 755</i>	<i>42 681 138</i>
Sum eiendeler drift		113 336 556	140 481 046
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
Sum eiendeler		113 336 556	140 481 046

	Note	31.12.2019	31.12.2018
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaptal			
II Avregninger			
<i>Sum avregninger</i>	7	-162 027 621	-161 720 912
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
<i>Sum Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>	3, 4	81 502 802	97 799 907
Sum statens kapital		-80 524 819	-63 921 004
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelseser			
II Annen langsiktig gjeld			
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		17 011 855	8 699 527
Skyldig skattetrekk		22 758 830	22 644 485
Skyldige offentlige avgifter		18 512 365	28 137 192
Avsatte feriepenger		57 136 552	55 860 907
Mottatt forskuddsbetaling	9	32 747 433	43 683 499
Annen kortsiktig gjeld	11	45 694 340	45 376 439
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<i>193 861 375</i>	<i>204 402 050</i>
Sum gjeld		193 861 375	204 402 050
Sum statens kapital og gjeld		113 336 556	140 481 046

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2019	31.12.2018
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgninger	669 825 470	654 574 129
<i>Sum inntekt fra bevilgninger</i>	<i>669 825 470</i>	<i>654 574 129</i>
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	26 224 167	32 260 264
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	59 754 592	50 462 958
Tilskudd fra EU	11 249 286	17 638 152
Andre tilskudd og overføringer	-2 718 653	7 851 767
<i>Sum inntekt fra tilskudd og overføringer</i>	<i>94 509 392</i>	<i>108 213 142</i>
<i>Sum inntekt fra gebyrer</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Salgs- og leieinntekter		
Salgsinntekt tjenester, avgiftspliktig	147 647 781	112 482 224
Prosjektinntekter (Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri)	523 498	976 875
Inntekter fra undervisningsoppdrag	418 187	-7 490 165
Andre inntekter	1 585 597	2 199 369
<i>Sum salgs- og leieinntekter</i>	<i>150 175 064</i>	<i>108 168 302</i>
<i>Sum andre driftsinntekter</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Sum driftsinntekter	914 509 926	870 955 573

I 2019 har vi benyttet en periodiseringskonto for hver inntektsart. For 2018 er periodiseringer for enkelte tilskudd bokført sammen salgsinntekt tjenester, avgiftspliktig. Tallene for 2018 og 2019 er derfor ikke sammenlignbare.

Inntekt fra tilskudd og overføringer og salgs- og leieinntekter øker med til sammen 28,3 mill. kroner. Det er utført arbeid for mottatte forskuddsinnbetalinger tidligere år, jf. note 9. I tillegg øker tilskudd fra EU og inntekter fra oppdragsvirksomheten.

Note 2 Lønnskostnader		
	31.12.2019	31.12.2018
Lønn	478 745 275	461 157 300
Feriepenger	56 580 974	57 174 646
Arbeidsgiveravgift	75 483 371	73 094 453
Pensjonskostnader	61 420 596	57 539 995
Sykepenger og andre refusjoner	-15 594 656	-19 943 383
Andre ytelser	9 427 339	9 949 993
Sum lønnskostnader	666 062 899	638 973 005
Antall utførte årsverk (eks. intervjuere)	760	760
Antall utførte årsverk intervjuere	39	33

Lønn har økt med 17,6 mill. kroner. I tillegg til ordinær lønnsvekst, får nyansatte ofte høyere lønn enn de som slutter fordi vi stiller høyere krav til kompetanse. Økt lønn gir tilsvarende høyere avsetninger for ferie, overtid, fleksitid, reisetid til avspasering og refusjoner.

Pensjonskostnader kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesatsen på 12 prosent er uendret fra forrige år.

Sykepenger og andre refusjoner er redusert med 4,4 mill. kroner grunnet nedgang i refusjon foreldrepenger og andre refusjoner. Det er ingen vesentlig endring i sykepenger.

Note 3 Immaterielle eiendeler			
	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	85 214 749	46 889 780	132 104 529
Tilgang i året	0	0	0
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	46 889 780	-46 889 780	0
Anskaffelseskost	132 104 529	0	132 104 529
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	69 305 250	0	69 305 250
Ordinære avskrivninger i året	9 503 706	0	9 503 706
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balansført verdi 31.12.2019	53 295 574	0	53 295 574

Programvare og lignende rettigheter består av programvare og lisenser på 5,5 mill. kroner og egenutviklet programvare på 47,8 mill. kroner.

Note 4 Varige driftsmidler			
	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	10 214 891	91 978 933	102 193 824
Tilgang i året	79 764	5 107 963	5 187 727
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0
Anskaffelseskost	10 294 655	97 086 896	107 381 551
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	7 599 355	59 593 841	67 193 196
Ordinære avskrivninger i året	1 073 506	10 907 621	11 981 127
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balansført verdi 31.12.2019	1 621 794	26 585 434	28 207 228

Maskiner og transportmidler består av videoutstyr til 1,3 mill. kroner og transportmidler til 0,3 mill. kroner. Driftsløsøre, inventar og verktøy består av inventar til 10,6 mill. kroner, fast bygningsinventar til 2,7 mill. kroner samt data og IKT-utstyr til 13,2 mill. kroner.

Note 5 Andre driftskostnader		
	31.12.2019	31.12.2018
Husleie	57 102 353	55 351 647
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 630 844	2 349 044
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	6 362 089	5 612 327
Leie maskiner, inventar og lignende	31 368 362	26 844 739
Mindre utstyrsanskaffelser	2 674 591	2 624 654
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	3 856 706	2 973 914
Kjøp av konsulenttenester	37 521 666	49 582 029
Kjøp av andre fremmede tenester	21 309 349	7 009 970
Reiser og diett	24 696 473	18 704 181
Øvrige driftskostnader	40 377 999	33 635 839
Sum andre driftskostnader	226 900 433	204 688 344

Husleie

Økt husleie skyldes generell prisøkning.

Leie maskiner, inventar og lignende

Økte kostnader sammenlignet med 2018 skyldes i hovedsak 4 mill. kroner i økt leie av datautstyr og lisenser.

Kjøp av konsulenttjenester og kjøp av andre fremmede tjenester

	2019	2018
Konsulenttjenester innen økonomi og revisjon	2 259 264	7 392 083
Konsulenttjenester til utvikling av programvare og IKT-løsninger	33 861 949	34 548 872
Konsulenttjenester til organisasjonsutvikling mv.	926 465	7 612 646
Konsulenttjenester til rekruttering mv.	297 693	0
Andre konsulenttjenester	176 295	28 429
Innleie av vikarer	1 073 150	98 720
Kjøp av tjeneste til løpende driftsoppgaver, IKT	8 807 370	0
Kjøp av lønns- og regnskapstjenester	135 779	0
Kjøp av andre fremmede tjenester	11 293 050	6 911 250
Sum kjøp av konsulent- og andre fremmede tjenester	58 831 015	56 591 999

I 2018 gjennomførte vi et større økonomiprojekt som ble avsluttet med implementering av SAP tid, prosjektmodul i økonomisystemet og nytt produktregister i begynnelsen av 2019. Det har ikke vært behov for konsulenttjenester til økonomi og revisjon eller til organisasjonsutvikling i vesentlig grad i 2019.

De største utgiftspostene til kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IKT er arbeidet med A-ordningen, XP-lab, bistand til databaseadministrasjon og utgifter til KOSTRA koordinering. I 2018 ble disse kostnadene bokført på andre artskonti. Blant annet konto for konsulenttjenester til organisasjonsutvikling mv., noe som også forklarer noe av forskjellen mellom 2018 og 2019 på denne posten, og på konto for konsulenttjenester til utvikling av programvare og IKT-løsninger.

Kjøp av andre tjenester inneholder kostnader til ulike typer prosjekter som ny publiseringsløsning for ssb.no og samarbeidsprosjektet Big Insight, samarbeidsprosjekt med Ukraina og faglig administrasjon og ledelse. Omfanget av flere av disse prosjektene er større i 2019 enn i 2018.

Reiser og diett

Økte kostnader skyldes økt aktivitet for internasjonalt samarbeid. Dette finansieres av oppdragsinntekter. Antall studiebesøk fra utlandet har doblet seg og antallet korttidsoppdrag har økt med nesten femti prosent. Vi har også hatt kostnader på et prosjekt i Kirgisistan der vi deltar sammen med Statens Kartverk. I Uganda og Ukraina er det ansatt long time advisors.

Øvrige driftskostnader

Den største økningen gjelder EØS-kontingenten som økte fra kr 12,4 mill. kroner i 2018 til kr 16,5 mill. kroner i 2019. Utgifter til ekstern datakraft har også økt sammenlignet med 2018.

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet	Type eiendel			
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Sum
Varighet 1-5 år	29 913 885		1 450 610	31 364 495
Varighet over 5 år		57 102 353		57 102 353
Kostnadsført leiebetaling for perioden	29 913 885	57 102 353	1 450 610	88 466 848

Immaterielle eiendeler inneholder i hovedsak lisenser som brukes i SSBs daglige drift. Avtalene med lisensleverandørene har som regel en varighet på 3 år, med mulighet for forlengelse med ett år.

Våre husleieavtaler har en gjenværende varighet på henholdsvis 5 og 9 år for lokalene på Kongsvinger og i Oslo.

I kategorien driftsløsøre mv. har vi leie av kaffemaskiner, kullsyreflasker og vannmaskiner, samt skrivere og kopimaskiner.

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader		
	31.12.2019	31.12.2018
Finansinntekter		
Valutagevinst (agio)	11 835	90 193
Sum finansinntekter	11 835	90 193
Finanskostnader		
Rentekostnad	12 042	10 377
Valutatap (disagio)	61 554	42 659
Sum finanskostnader	73 596	53 035

Valutagevinsten (agio) er redusert og valutatap (disagio) har økt sammenlignet med 2018. Dette er et resultat av at kursen på NOK har vært synkende i 2019 både i forhold til EUR og USD. Dette er de to valutaene vi bruker mest ved handel med utlandet.

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen			
	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Avregnet med statskassen i balansen	-162 027 621	-161 720 912	-306 709
Endring i avregnet med statskassen			
<i>Konsernkontoaer i Norges Bank</i>			
Konsernkonto utbetaling			-913 130 508
Konsernkonto innbetaling			305 517 541
<i>Netto trekk konsernkonto</i>			-607 612 968
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift</i>			
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer			0
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer			0
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>			
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992)			653 528 364
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)			-76 240 813
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)			30 632 125
<i>Andre avstemmingsposter</i>			
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter			0
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>			306 709
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen			0
Sum endring i avregnet med statskassen			306 709

Note 7B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2019	31.12.2019	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Endring
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	53 295 574		53 295 574
Varige driftsmidler	28 207 228		28 207 228
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-81 502 802		-81 502 802
<i>Sum</i>	0	0	0
Finansielle anleggsmidler			
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	4 745 479	0	4 745 479
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	13 290 146	0	13 290 146
Andre fordringer	13 798 129	420 153	13 377 976
<i>Sum</i>	31 833 755	420 153	31 413 601
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-17 011 855	0	-17 011 855
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-22 758 830	-22 758 830	0
Skyldige offentlige avgifter	-18 512 365	-7 438 153	-11 074 212
Avsatte feriepenger	-57 136 552	0	-57 136 552
Mottatt forskuddsbetaling	-32 747 433	0	-32 747 433
Annen kortsiktig gjeld	-45 694 340	-8 119 453	-37 574 887
<i>Sum</i>	-193 861 375	-38 316 436	-155 544 939
Sum	-162 027 621	-37 896 283	-124 131 338

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som i tråd med økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 8 Kundefordringer

	31.12.2019	31.12.2018
Kundefordringer til pålydende	4 745 479	1 705 948
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum kundefordringer	4 745 479	1 705 948

Økning i kundefordringer skyldes i hovedsak to større utgående fakturaer fra desember med forfallsdato i 2020.

Note 9 Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Mottatt forskuddsbetaling**Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)**

	31.12.2019	31.12.2018
Priser, finans- og utenriksstatistikk, inkl. bistand	4 694 514	3 955 299
Personal- og sosialstatistikk	130 000	1 165 000
Nasjonalregnskap- og næringsstatistikk	5 538 480	5 723 000
Forskning	1 791 652	650 000
IT, metode, og kommunikasjon	1 135 500	2 649 287
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	13 290 146	14 142 586

For markedsoppdrag der vi har utført arbeid inneværende år og fakturering for dette er avtalt for kommende år, gjør vi en avsetning for opptjent inntekt basert på rapportert fullføringsgrad.

Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)

	31.12.2019	31.12.2018
Priser, finans- og utenriksstatistikk, inkl. bistand	13 573 962	18 804 354
Personal- og sosialstatistikk	3 261 889	6 029 850
Nasjonalregnskap- og næringsstatistikk	235 000	600 000
Forskning	14 543 681	16 147 798
IT, metode og kommunikasjon	1 132 901	2 101 497
Sum mottatt forskuddsbetaling	32 747 432	43 683 499

Mottatt forskuddsbetaling gjelder også markedsoppdrag og er redusert med 10,9 mill. kroner i 2019. Hovedårsak er arbeid betalt tidligere år som er utført og inntektsført i resultatregnskapet, jf. note 1. Tidspunkt for innbetaling av oppdrag er vanskelig å forutse og balansens størrelse varierer over år.

Note 10 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2019	31.12.2018
Reiseforskudd	66 787	37 000
Personallån	353 366	194 928
Forskuddsbetalte leie	60 819	4 722 343
Andre forskuddsbetalte kostnader	11 273 476	18 610 788
Andre fordringer	2 043 682	3 267 545
Sum andre kortsiktige fordringer	13 798 129	26 832 604

Antall *personallån* har økt fra fem til sju i 2019. Nedbetalingstiden er 1 år.

Vi har ingen vesentlig *forskuddsbetalt leie* ved utgangen av 2019. Ved utgangen av 2018 hadde vi forskuddsbetalt husleie for våre lokaler på Kongsvinger.

Andre forskuddsbetalte kostnader består hovedsakelig av periodiseringer av årlige lisenser, reparasjon og vedlikehold av datautstyr og ekstern datakraft. Saldo for 2018 inkluderer faktura med forfall i 2019 for SAS lisenser for perioden desember 2018 til desember 2019 på 7 mill. kroner og motposten ligger under påløpte kostnader, jf. note 11. Tilsvarende faktura for 2019-2020 er på 4 mill. kroner.

Endring i saldo utover dette skyldes færre forskuddsbetalinger av øvrige lisenser/vedlikeholdsavtaler i hovedsak pga. utgåtte og endrede avtaler eller endret faktureringstidspunkt.

Andre fordringer består av fordringer NAV (sykepenger og foreldrepenger). Nedgangen skyldes hovedsakelig at færre ansatte har hatt foreldrepermisjon i 2019.

Note 11 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2019	31.12.2018
Skyldig lønn	-23 604	-45 082
Annen gjeld til ansatte	29 428 161	28 031 854
Påløpte kostnader	7 865 412	17 065 572
Annen kortsiktig gjeld	8 424 371	324 095
Sum annen kortsiktig gjeld	45 694 340	45 376 439

Annen gjeld til ansatte består av avsetning for fleksitid, overtid og reisetid til avspasering og skyldig påløpt lønn.

Påløpte kostnader består hovedsakelig av avsetninger for konsulentttjenester til utvikling av programvare og IKT, tjenester til løpende driftsoppgaver og andre fremmede tjenester. Se årsak til redusert avsetning i note 10 og sammenhengen mellom andre forskuddsbetale kostnader og påløpte kostnader fra 2018.

Økningen i *annen kortsiktig gjeld* gjelder en innbetaling på 8,5 mill. kroner fra Norad for et samarbeidprosjekt som SSB koordinerer. Disse midlene skal gå til dekning av utgifter for deltakerne i prosjektet og vil bli utbetalt i 2020.

